

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ကန်ချောင်းကျေးရွာ

ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာအုပ်စု

ပြင်စလူမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ ကန်ချောင်းကျေးရွာအကြောင်း----- ၇

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၀

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၄

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၅

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၇

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၆

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၈

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၀

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၁

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၃

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၅

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၇

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၉

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၄၁

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၃

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၃

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ် ရေတွင်းဆိပ် အုပ်စုတွင်း၌ တည်ရှိသောကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါသည်။ ရွာ၏တည်နေရာပုံမှာ မြောက်မှတော့ င်သို့ကန့်လန့်ဖြတ်တည်ရှိပြီး ရွာ၏အရှေ့ အရှေ့ဘက်တွင် လယ်ကွင်း အနည်းငယ်နှင့် ဒီရေတောများ ရှိပါသည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက်တွင် ရွာချောင်းနှင့် သောင်ဒူမြစ် ရှိပြီး တောင်ဘက်တွင် CF သစ်တောများနှင့် သစ်တောဌာနပိုင် ဒီရေတောများရှိပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက် တွင်သောင်ဒူမြစ်နှင့် သိပ္ပံကုန်းကြီးကျေးရွာတည်ရှိပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် မြစ်ချောင်း များနှင့်ဒီရေတောများ ဝန်းရံနေသောကျေးရွာ ဖြစ်သောကြောင့် ရေလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကထား လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အိမ်ခြေ (၄၄)လုံး အိမ်ထောင်စု(၅၃) စုလူဦးရေ (၂၃၂)ဦးတို့သည် ကျားပိုက် ထောင်ခြင်း၊ ဂဏန်းထောင်ခြင်းနှင့်

ကျဘမ်းလုပ်ငန်းများကိုသာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် ရေလမ်းခရီးဖြင့်သာအများဆုံး သွားလာရသော ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာနှင့် ရေမိုင်(၂) မိုင်ခန့်ဝေးသော သိပ္ပံကုန်းကြီးကျေးရွာသို့ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် သွားရောက်ခြင်း၊ ကလေးများ ကျောင်းတတ်သွားခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရေမိုင်(၃) မိုင်ခန့်ဝေးသောရေတွင်း ဆိပ်ကျေးရွာသို့ လည်းပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုသွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

၂.၂ ကန်ချောင်းကျေးရွာ အကြောင်း

ကွင်းမကြီးကျားချောင်းကျေးရွာသည် သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ ကွင်းမကြီး ကျားချောင်းကျေးရွာကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သော ခုနှစ်မှာ နှစ်ပေါင်း (၆၀) ခန့်ရှိပါသည်။ ကွင်းမကြီးကျားချောင်းကျေးရွာဟု အမည်ပေါက်သည်မှာ (၅)နှစ်ခန့်သာရှိပါသေးသည်။ ယခင်ကဇီးချိုင့်ဟုသာခေါ်တွင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုတွင် ကွင်းမကြီးကျားချောင်းဟုလိုသာ အမည်တွင်နေပြီး ကွင်းထဲရှိနွားများကို စားသောက် နေသည်ကို အစွဲပြု၍ ကွင်းမကြီးဟုခေါ်တွင်စေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူမှုရေး

ကွင်းမကြီးကျားချောင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ (၁၆၂) လုံး အိမ်ထောင်စု (၁၇၀) ရှိပြီး လူဦးရေမှာ ကျား(၄၀၃) ယောက် မ(၄၂၉) ယောက်နှင့် စုစုပေါင်း (၈၃၂) ယောက်ရှိပါသည်။ ကရင်လူမျိုး အများဆုံးနေထိုင်ပြီး ဗမာလူမျိုးအများစုနေထိုင်ပါသည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာကိုအဓိက ကိုးကွယ်ပြီး အခြားဘာသာကိုးကွယ်သူ အနည်းငယ်ရှိသည်။

စီးပွားရေး

ကွင်းမကြီးချောင်းကျေးရွာ၏ အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိက လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းများရှိပါသည်။ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်ငန်းတွင် အုန်း၊ ငှက်ပျော၊ ကွမ်းသီးစိုက်ပျိုး ခြင်း၊ မွေးမြူရေးတွင် ဝက်၊ ကြက်၊ ဘဲ မွေးမြူခြင်း၊ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းစသည်တို့ရှိပါသည် ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ဘဲ တို့ကို ခိုင်းစေရန်နှင့် စားသုံးရန်မွေးမြူကြပါသည်။ ကွင်းမကြီးချောင်းကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းရှိပါသည်။ ၎င်း ကျောင်းကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်မုန်တိုင်းအပြီးတွင် Save the childer မှ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပေး ခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် ကျောင်းသား/ကျောင်းသူ ဦးရေ ၁၃၂ ယောက်ရှိပြီး ဆရာ/ဆရာမ (၅)ဦး ဖြင့် ပညာသင်ကြားပေးလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာရှိမူကြိုကျောင်းကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်မုန်တိုင်း အပြီး ကိုရီးယားနိုင်ငံမှ အလှူရှင်များဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသား (၄၈) ရှိပြီး ဆရာမ (၂) ယောက်ဖြင့်ပညာသင်ကြားပေးလျက်ရှိပါသည်။ လက်ရှိ

မူကြိုကျောင်းအနေအထားမှာ ပျက်စီးလာခြင်း၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများမရှိခြင်းများ စသည့် တို့ကိုလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ လပွတ္တာမြို့သည် အနောက်ဘက်ရှိ ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် နောက်ဘက်ရှိ ကပ္ပလီပင်လယ်တို့နှင့် ထိစပ်နေသည်။ မြို့၏ တည်ရှိပုံသည် အနောက် တောင် မုတ်သုံလေနှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့မှ သက်ရောက်သော အခြား မိုးလေဝသအခြေအနေတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။

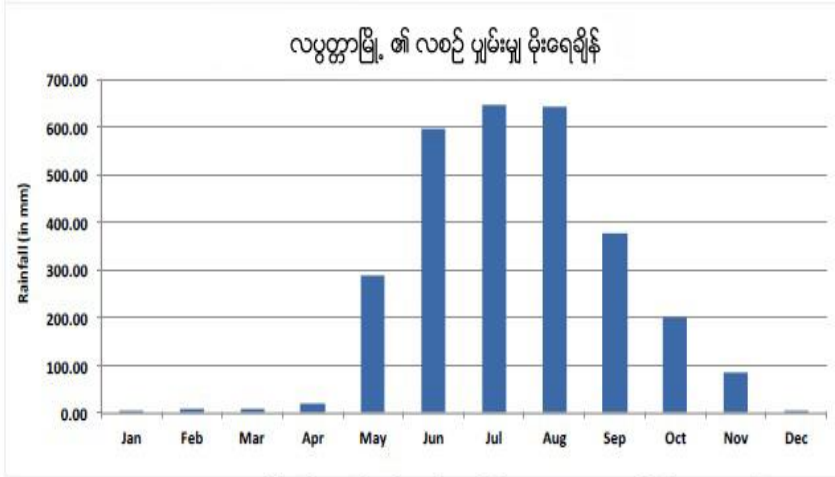
လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ မေလတွင် စတင်ပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လများတွင် အရှိန်အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာလတွင် အရှိန်ပြန်၍ လျော့လာသည်။ မိုးရေချိန်သည် unimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည် (ပုံ ၃၈) ။ နိုင်ငံတော်ဘာလ-ဧပြီလမှာ မိုးရေချိန် ရရှိမှုမှာ မပြောပ လောက်ပေ။ ယင်မိုးရေချိန် ပုံစံမှာ မြို့နယ်အပေါ်တွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို ဖော်ပြနေသည်။

သို့ရာတွင် ဤပုံစံများတွင် ဆိုးရွားသည့် မိုးလေဝသဖြစ်ရပ် များသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ် နှင့်/သို့ Andaman ပင်လယ် တစ်လျှောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး လပွတ္တာမြို့နယ် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။

ပုံ (၃၇)၊
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊
လပွတ္တာမြို့နယ်။

လပွတ္တာမြို့နယ်သည် ဧပြီလတွင် အပူနွေးဆုံးဖြစ်သည်။ (အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ (၃၆.၀၉) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် အနိမ့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၂၄.၄၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် မတ်လတွင် (အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၅.၆၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၂၁.၇၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်)။ ဇန်နဝါရီလသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၁၇.၅၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် (၁၈.၈၄ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉.၂၆ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

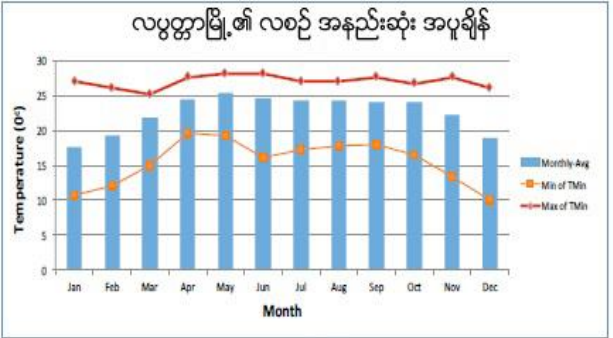
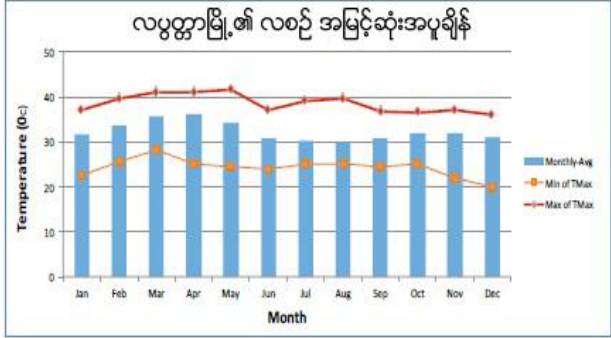

ပုံ ၃၈၊ လပွတ္တာမြို့ ၏ လစဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်၊ မေလမှ အောက်တိုဘာအတွင်း စိုစွတ်ရာသီသည် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ၏ သက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။

Diurnal variation

(၎င်းမှာ နေအပူချိန်နှင့် ညအပူချိန် ခြားနားချက်) သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ အထူးသဖြင့် ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလ စိုစွတ်လများတွင် diurnal variation အနိမ့်ဆုံးရှိသည်။ ယင်းလများအတွင်းတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လသည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်သည်။

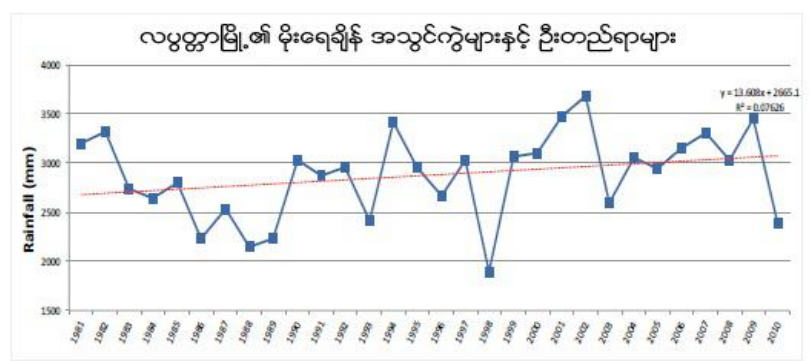
ပုံ ၃၉ သည် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် တိုင်းတာရရှိသော အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ချိန် range ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၉၊ အပြာရောင်မျဉ်းသည် လပွတ္တာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် (ပဲ) နှင့် အနည်းဆုံးအပူချိန် (ယာ) ဖြစ်သည်။ အနီရောင်မျဉ်းသည် ဖော်ပြပါ လများအတွင်း အမြင့်ဆုံး (အနိမ့်ဆုံး) အပူချိန်ကိုဖော်ပြပြီး၊ လိမ္မော်ရောင်မျဉ်းသည် အမြင့်ဆုံး(အနည်းဆုံး) အပူချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်

လပွတ္တာမြို့သည် ကမ်းရိုးတန်း
 ဒေသတွင်လည်း တည်ရှိသည်ဖြစ်ရာ
 နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် (၂၉၀၀)
 မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်
 inter-annual အမျိုးအကွဲများ မှာ
 အလွန် သိသာ ထင်ရှားသည်။
 အနိမ့်ဆုံး နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ၁၉၉၈
 ခုနှစ်တွင် (၁၈၈၈မီလီမီတာ)ကို
 တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး
 အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် (၃၆၇၇) မီလီမီတာခန့်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၄၀၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်များအတွင်း အချက်အလက်များအပေါ်
 အခြေခံပြီး မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ နှင့် ဦးတည်ရာများ။ အပြာရောင်မျဉ်းသည်
 ယင်းနှစ်များအတွင်း မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။ အစက်အနီမျဉ်းသည် နှစ်ပေါင်း
 (၃၀) အတွင်း မိုးရေချိန် မြင့်တက်လာမှုကို ဖော်ပြသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် စိုစွတ်သော ရက်ပေါင်း ၁၁၀ ရက်သာ ရှိခဲ့သည်။
 ယင်းအရေအတွက်မှ ၂၉ ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ပြီး ၈ ရက်သည် ၄၀ မီလီမီတာ
 ထက် ကျော်လွန်သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အကြာမြင့်ဆုံး နာရီ ၂၄၅ နာရီ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မေလ ၂၈
 ရက်နေ့ (၈၉မီလီမီတာ) နှင့် စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက် (၈၈ မီလီမီတာ) ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ၁၃၁ စိုစွတ်ရက်များကို မှတ်သားရပြီး ၎င်းမှ ၅၄
 ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် ၃၀ ဖြစ်ရပ်သည် ၄၀
 မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် (၆) ခုမှာ ယင်းနှစ်အတွင်း ၁၀၀
 မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပြင်းထန်ဆုံး ၂၄-နာရီ မိုးရေချိန်မှာ မေလ (၂၀)
 ရက်နေ့တွင်ဖြစ်ပြီး (၂၄၀ မီလီမီတာ၊ ယင်းနှစ်အတွင်း ၂၀၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော
 မိုးရေချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။
 နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖြစ်ရပ် (၆၂၆) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှ
 (၇၃) ဖြစ်ရပ်သည် (၂၄) နာရီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည်
 ၂၀၀ မီလီမီတာကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်တွင် (၂၄၀) မီလီမီတာ၊
 (၁၉၈၇) ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၁၈) တွင် (၂၁၆) မီလီမီတာ တို့ဖြစ်သည်။

ဇယား ၆၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီးအတွင်း ၁၀၀ မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များ

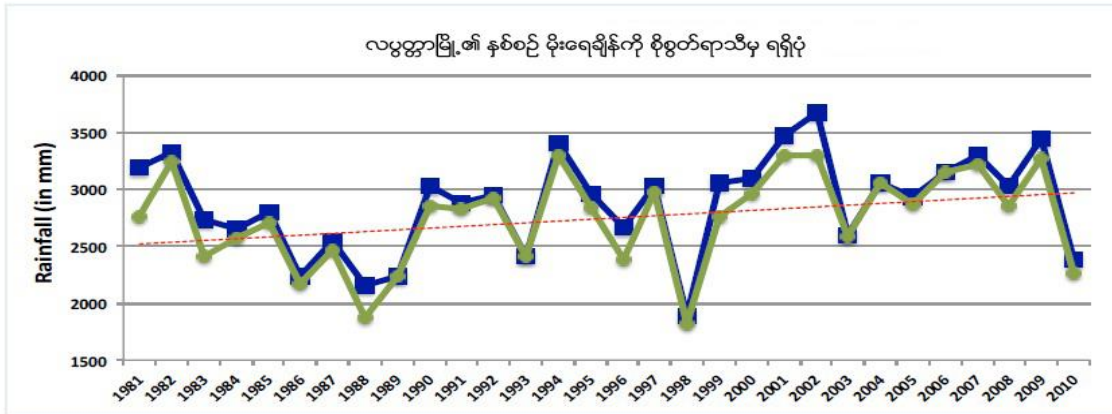
၂၄-နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့် နေ့ရက်
၁၉၈ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၁၂၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်
၁၂၃ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၁၁၈ မီလီမီတာ	၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်

သာမန်အားဖြင့် ခြောက်သွေ့လရာသီဖြစ်သော နိုဝင်ဘာလတွင် တတိယအမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်း နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ရရှိခဲ့သည်။ (၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ၁၉၈ မီလီမီတာ) ၊ ဇယား ၆ သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အခြားစစ်တမ်းကောက်ယူမှု များမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်မှ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး မိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ၏ မြင့်တက်မှုဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ ရာသီ မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် လပွတ္တာမြို့နယ်မှ စိုစွတ် ရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၉၅% ကို ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤပုံစံမှ Excursions ပုံ ၄၁ တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်လရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၈၇% ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

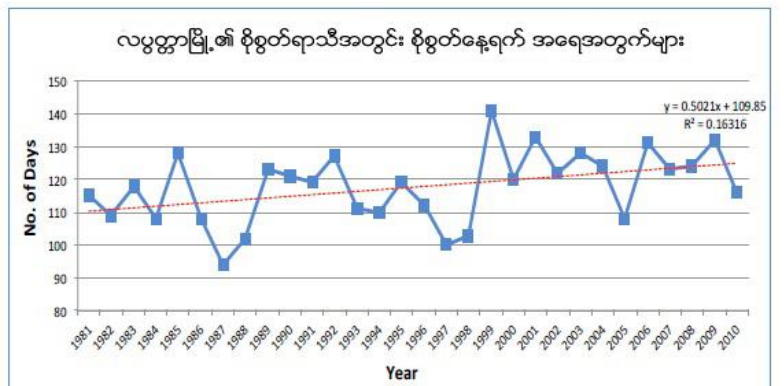
ယင်းနှစ်များ အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီမိုးရေချိန် သည် (၄၂၆) မီလီမီတာဖြစ်သည်။ ယင်းခြောက်သွေ့ရာသီ၏ (၈၂%) ကို (၂၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန်မှာ နိုဝင်ဘာလတွင် ရရှိသည် ။ (နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်တွင် (၈၂) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် (၆၉) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၀) တွင် (၆၅) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် ၄၈ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်တွင် ၃၅ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၂) ရက်တွင် ၂၉ မီလီမီတာ နှင့် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်တွင် ၂၀ မီလီမီတာ) ၁၉၉၃ ခုနှစ်သည် ၁၀၀% စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ (၎င်းမှာ ခြောက်သွေ့ ရာသီတွင် မိုးရေချိန်မရှိပါ)

ပုံ ၄၁။ စိုစွတ်ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် ရရှိပုံ၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ၁၉၈၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်ရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၈၇%ခန့်) ကို အနည်းဆုံး ရရှိစေပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ်၏ စိုစွတ် ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၁၀၀%) ရရှိသည်။

အလွန် စိုစွတ်သော ရာသီကို (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် မှတ်သားရရှိသည်။ ။ (၃၃၀၂ မီလီမီတာကို စိုစွတ်လရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၂၂ ရက်တွင်း ရရှိသည်)၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် (စိုစွတ် ရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၃၃ ရက်အတွင်း ၃၂၉၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၁၀ ရက်ပေါင်း အတွင်း ၃၂၉၃ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် (၁၃၂ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၇၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၈၂ခုနှစ် (၁၀၉ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၄၄မီလီမီတာ) ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (၁၂၃ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၁၄ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၃၁ ရက်အတွင်း ၃၁၄၉ မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် (၁၂၄ စိုစွတ်ရက်အတွင်း ၃၀၅၂မီလီမီတာ) ။ လပွတ္တာမြို့ရှိ ၂၄-နာရီအတွင်း အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ (၂၄၀ မီလီမီတာ)

လပွတ္တာမြို့ရှိ စိုစွတ်နေရက်အရေအတွက်များမှာ လေ့လာမှုပြုလုပ်သည့် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် ပျမ်းမျှ (၁၁၈) ရက်ရှိသည်။ ကွာဟမှုမှာ မြင့်မားပြီး (၁၉၈၇) ခုနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းသည့်ရက် (၉၄) နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် အများဆုံး မိုးရွာသွန်းရက် (၁၄၁) ရက်ရှိသည်။ မိုးရွာသွန်းရက်ဦးတည်ရာမှ ပို၍မြင့်မားလာသည်။ ပုံ (၄၂) သည် မြို့နယ်အတွင်း စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်နှင့် ၎င်း၏ ဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်။

ပုံ ၄၂။ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ် စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက် အသွင်ကွဲများနှင့် ဦးတည်ရာ

မြင့်တက်လာမှုဦးတည်ရာမှာ လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ ပို၍ စိုစွတ်လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများ မြင့်မားစဉ်တွင် (မိုးရေချိန် မြင့်တက်မှုနှင့်

မိုးရေချိန်နေ့ရက်များကို နှစ်တိုင်း မကြုံတွေ့ရခြင်း) ပို၍ စိုစွတ်သော ရာသီများတွင် နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သိသာထင်ရှားသည်။

လွန်ကဲ ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်း ကောက်ယူမှုသည် မြို့နယ်အတွင်း မြင့်မားသည့် ဖြစ်ရပ်များ တိုးမြှင့် လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အမြင့်ဆုံး အပူချိန်

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း လပွတ္တာမြို့နယ်၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ (၃၂.၃၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅) ခုနှစ်သည် ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် ၃၃.၈ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်သည် ၂၉.၅၇ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်။ ၎င်းတို့ကို (ပုံ ၄၃)တွင်ဖော်ပြထားသည်။

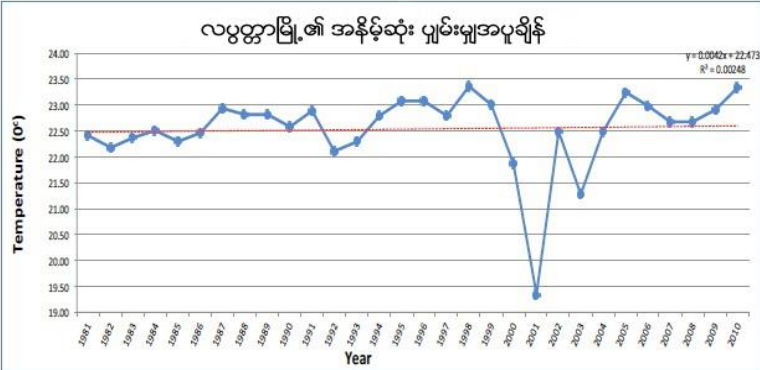
လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့ နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၄၁.၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ အအေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် (၂၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်ရှိ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုမှ တစ်နှစ်နှင့် တစ်နှစ်အတွင်း အပူချိန်ကွာဟမှုသည် သက်သေပင်ဖြစ်သည် ။ ပိုမိုမူနွေးသော နေ့ရက်များ တိုးမြှင့်လာခြင်းတွင် (က) သာမန်နေ့အပူချိန်ထက်ပို၍ ပူနွေးသော နေ့ရက်များ များလာခြင်း (ခ) လွန်ကဲအပူချိန်ဖြစ်ရပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကာလအတွင်း ကြုံတွေ့ရသည်။

အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၂.၂၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့်အတူ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကိုလည်း တစ်နှစ်ပြီးပြီးတစ်နှစ် ကွာခြားလာမှုနှင့် အတူ တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် (၂၃.၃၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံး ညအချိန် အပူချိန်မှာ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း (၁၅) ကြိမ် ခန့် တိုင်းတာရရှိသော (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ မေလတွင် ၁၃ ကြိမ် နှင့် ဇွန်လတွင် (၁) ကြိမ် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၁၉၉၀ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ၂၈) နှစ်ကြိမ်တွင် ၁၀ဒီဂရီ

ပုံ ၄၄၊ လပွတ္တာမြို့တွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အပူချိန်အချက်အလက်များပေါ် အခြေပြု အသွင်ကွဲများနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်တို့၏ ဦးတည်ရာ

စင်တီဂရိတ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၁၉.၃၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၂၁.၂၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်တို့ကို တိုင်းတာရရှိသည်။ (ပုံ ၄၄ ကို ကြည့်ပါ)။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ကြည့်လျှင် တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၉၅% မှာ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၂၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက် ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁ % သာလျှင် ၂၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၉၅%မှာ ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁%သာလျှင် ၂၆.၀၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။

လပတ္တမြို့ရှိ နှစ်ပေါင်း ၃၀အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အချက်အလက်များသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်တွင် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသော်လည်း ပူနွေးသောညများ ဖြစ်ပေါ်မှုမှာ လျော့နည်းလာသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ကန်ချောင်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ရာသီဥတုဆိုးရွာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်း
၁။	ရေကြီး	၁၉၉၉	လယ်ယာမြေပျက်စီး၊ ပုစွန်ကွင်းများရေကျော်	ရေဖောက်ချတယ်၊ တာပြင်ဆင်၊ တာမြှင့်ခြင်း
၂။	ငလျင်	၂၀၀၄	အိမ်တွေစောင်းတယ်	-
၃။	ဆူနာမီ	၂၀၀၄	လှေတွေပျက်၊ မျော၊ လှေကွဲတယ်၊ လုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ဖက်ကိရိယာများဆုံးရှုံး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထပြန်လည် ထူထောင်တယ်
၄။	နာဂစ်	၂၀၀၈	တစ်ရွာလုံးပျက်စီး၊ လူ (၃၀၀) ကျော် သေဆုံး၊ လုပ်ဖက်ကိရိယာများဆုံးရှုံး	အစိုးရနှင့် NGO အဖွဲ့များက ကူညီပံ့ပိုးပေးပြီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်
၅။	ရေကြီး	၂၀၁၄	လယ်ပျက်၊ တာတမံပျက်စီး၊ အိမ်ရေမြုပ်	ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းပြဇယား၏ သုံးသပ်ချက်မှာ ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် တွင် ရေကြီးခြင်း၊ (၂၀၀၄) ခုနှစ်တွင် ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ ဆူနာမီဖြစ်ခြင်း၊ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင် နာဂစ်မုန်တိုင်း၊ (၂၀၁၄) ခုနှစ်တွင် ရေကြီးခြင်းများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ထိခိုက်မှုကိုသုံးသပ်ရာတွင် လယ်မြေများပျက်စီးခြင်း၊ ပုဇွန်ကွင်းများ ပျက်ခြင်း၊ အိမ်စောင်းခြင်း၊ လှေပျက်စီးခြင်း၊ လူများသေကြေပျက်စီးခြင်း၊ လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးခြင်းများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ဖြေရှင်းခဲ့သောနည်းလမ်းများကတော့ အစိုးရနှင့် NGO အဖွဲ့များကူညီခြင်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းများဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။ ထို့သို့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းမှာ ကန်ချောင်းကျေးရွာ သည် ချောင်းကမ်းနားတွင်တည် ရှိခြင်း၊ ခိုလှုံရာအဆောက်အဦများမရှိခြင်း၊ သစ်တောများပြုန်းတီးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်း ပိုမိုဆိုးရွားသော ဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ ထို့သို့ ဘေးအန္တ ရာယ်များ ကျရောက်ပါက ကလေး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း၊ ဆင်းရဲသားများက ပိုမိုထိခိုက်နိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြက္ခဒိန်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ရာသီခွင်ပြပြက္ခဒိန်

ရက်စွဲ - 13.6.2016

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ရာသီခွင်												အခြားအချက်အလက်	အခြားအချက်အလက်	
		ဇန်နဝါရီ	ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်	ဧပြီ	မေ	ဇွန်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်			
၁	ကန်ချောင်း															
၂	ရေကြီးခြင်း															ကန်ချောင်းမြစ်ဖျက်သိမ်းခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လှေပျက်
၃	မုန်တိုင်း															မုန်တိုင်းဒဏ်ရာများရှိခြင်း၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာအတွင်း ဆူနာမီ ဖြစ်ပွားခြင်း
၄	ပွဲစား															အမျိုးသား အလုပ်သမားများ
၅	ထပ်ပုံပုံ													၁၀၀၀၀ များ		နည်းပညာရေး၊ အလုပ်သမားများ
၆	ကျလှုပ်													၆၀၀၀၀ များ	၃ နေရာ	မြောက်ဘက်၊ အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက်၊ အထက်ဘက်
၇	ကျွန်း													၃၀၀၀ ၅၀၀၀ ၇၀၀၀		ကျွန်းသို့ အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမားများ
၈	ရေခဲ															ရေခဲအောက်တွင် အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမားများ
၉	ကျွန်းများ															ကျွန်းများ၊ အလုပ်သမားများ၊ အလုပ်သမားများ
၁၀	ရေကြီး															
၁၁	ထွက်ခွာ															

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ရာသီခွင်ပြဇယားကိုသုံးသပ်ရာတွင် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ ရာသီဥတုအနေနဲ့ကတော့ မုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း များဖြစ်၍ လယ်သမားများ၊ လယ်ယာမြေများ၊ တာကြီးခြင်းဖြစ်၍ စပါးအထွက်ရှုံးခြင်းဖြစ်သည်။ နွေအခါမှာ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်လတို့မှာ နေအပူအရှိန်များ အလွန်ပြင်းလာသောကြောင့် ရေရှားပါး ခြင်းဖြစ်ကာ ရေကိုဝယ်ယူ သောက်သုံးကြသည်။ ဆောင်းရာသီအနေနဲ့က ဘာပြဿနာမှ အခက်အခဲမရှိတာကို တွေ့ရပါသည်။ ရေကြီးခြင်း အနေနဲ့က ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တန်ဆောင်မုန်း (၃) လမှာ ရေအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ မုန်တိုင်း အခြေအနေလေ့လာ တွေ့ရှိရ ခြင်းမှာ ကဆုန်၊ နယုန်လတို့သာလျှင် မုန်တိုင်းဖြစ်လေ့ရှိ၍ ထိခိုက်ပျက်စီးမြဲဖြစ်သည်။ မိသားစုစားဝတ်နေရေး အခက်အခဲပြဿနာရှိတယ်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာတာဝန်များ ရေကျော်ခြင်းဖြစ်၍ စပါးအထွက်ရှုံးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အခြားလများမှာ ပုံမှန်သာသာ၊ ပုံမှန်အခြေအနေသာဖြစ်၍ ဘာပြဿနာအခက်အခဲများမတွေ့ရပါ။ လယ်သမားများ ၏ တစ်နှစ်ဧက (၄၀) စိုက်ပျိုး ခြင်း ဝင်ငွေရရှိမှုမှာ (၆၀) သိန်းရရှိ၍ မိသားစုစားဝတ်နေရေး ပြေလည်ရုံမျှသာ ရှိကြသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းအနေနဲ့ ကန်ချောင်းကျေးရွာမှ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်လုပ်ငန်းရှင်များမရှိ၍၊ လယ်လုပ်ငန်းသမားများရဲ့ အခက်အခဲပြဿနာမှာ နည်းပညာ လိုတယ်။ ငွေအရင်းအနှီးတွေလိုတယ်လို့ ပြောပါသည်။ ရေလုပ်ငန်း သမားများသည် ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လများမှာ အရအမီကောင်း၍ အခြားလများမှာ စားရုံမျှသာရှိပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းသမားများရဲ့ ဝင်ငွေပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်နေ့ဝင်ငွေ (၆၅၀၀) ကျပ် လောက်သာ ဝင်ငွေရရှိခြင်းကို လေ့လာဆန်းစစ်ရရှိပါသည်။

ကျားသမားများမှာ မြေပေါက်၊ ဂဏန်းထောင်၊ နေ့စားလုပ်၊ ကောက်စိုက်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြခြင်းဖြစ်၍ မိသားစုစားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တွေ့ရှိရခြင်းအကြောင်းအရင်းမှာ လုပ်ဖက်ကိရိယာ မရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပွဲတော်များအနေနဲ့က အမျိုးသမီးနှင့်အမျိုးသားများ တန်းတူရင်ပေါင်တန်းပြီး လုပ်ဆောင် ကြပါသည်။ ဝင်ငွေနည်းပါး၍ ထွက်ငွေနှင့်ဝင်ငွေမမျှတခြင်းတို့ တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုကျေးရွာတွင် အဓိကပြဿနာ အခက်အခဲများမှာ ရွာလမ်းမကောင်းခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်နည်းပါးခြင်း အခက်အခဲပြဿနာကို လေ့လာဆန်းစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် အသေးစားရေလုပ်သားများနှင့် လက်လုပ်လက်စား၊ ကျဘမ်းမိသားစုဝင်များ အများဆုံးဖြစ်ပြီး လယ်မြေယာများသော်လည်း လယ်လုပ်ငန်းမိသားစုဝင်နည်းသော ကျေးရွာလေးတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။

ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် အရှေ့အနောက်အလျားလိုက်တည်ထားပြီး ရွာလမ်းမ (၂) လမ်းကြားဖြတ်လမ်း (၃) လမ်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရင်းမြစ်များဖြစ်သော လယ်ယာမြေများနှင့် CF ပိုင် သစ်တောများက ရွာ၏အရှေ့၊ မြောက်၊ တောင်အရပ်စသည့် မျက်နှာသုံးဖက်တွင်ပိုင်းရံထားပြီး ကျေးရွာပေါ်တွင် သောက်သုံးရေကန် (၃) ကန်၊ မိုးရေလှောင်ကန် (၂) ကန်၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ ဆိပ်ခံတံတား (၁) စင်း၊ သက်ကယ်ကုန်းနှင့် သိုလှောင်ရုံ (၁) ရုံတို့ကို အရင်းအမြစ်များအဖြစ် တွေ့ရပါသည်။

လူမှုရေးအနေနှင့်လည်း နေအိမ်များကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ဝေါကွန်ဆန်းအလှူရှင်အဖွဲ့မှ တည်ဆောက်ပေး ထားပြီး အိမ်ခြေ (၄၄) လုံးနှင့် အိမ်ထောင်စု (၅၃) အိမ်ထောင်စုရှိက ဈေးဆိုင် (၂) ဆိုင်၊ ငါးပုစွန် အဝယ်ခိုင် (၁) ခိုင်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုအိမ် (၂) အိမ်နှင့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ် (၂) အိမ်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် သောင်ထူမြစ်ရှိပြီး တောင်ဘက်တွင် ချောင်းတစ်ချောင်းရှိကာ မြစ်ချောင်းနားတွင် နေထိုင်သော မိသားစုဝင်များသည် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပါက ထိခိုက်လွယ်သောနေရာတွင် တည်ရှိသည်ကိုလည်း သုံးသပ်တွေ့ရှိ ရပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ အနောက်မြောက်ဘက်တွင်ရှိသော သိပ္ပံကုန်းကြီးကျေးရွာသို့ သွားရောက် ကျောင်းတက်ခြင်း၊ ဆေးကုသခံယူခြင်းနှင့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများကိုလည်း သိပ္ပံကုန်းကြီးကျေးရွာသို့ စက်လှေဖြင့်သွားရသည်ကိုတွေ့ရပြီး ရေမိုင် (၂) မိုင်ခန့် ဝေးကွာကြောင်း သိရပါသည်။ ထို့ပြင် ကန်ချောင်းကျေးရွာမှ အနောက်တောင် ဘက်တွင် ရေမိုင် (၃) မိုင် ခန့်ဝေးသော ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာသို့လည်း ကန်ချောင်းကျေးရွာမှ ကျောင်းနေကလေးများ စက်လှေဖြင့် သွားရောက်ကျောင်းတက်ရပြီး အခြားကလေးများဖြင့် သွားရောက်သည်ကိုလည်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် မြောက်မှတောင် အလျားလိုက်တည်ထားပြီး ရွာလမ်းမ (၂)လမ်း ကြားဖြတ်လမ်း(၃)လမ်း၊ မြေသားကန် (၂)ကန်၊ မိုးရေလှောင်ကန်(၂)၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း (၁) ကြောင်း၊ ဆိပ်ခံတံတား(၁)စင်း၊ သက်ကယ်ကုန်း(၁) ခုနှင့် သိုလှောင်ရုံ(ယခုစာသင်ကျောင်း) (၁) ရုံတို့ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များအဖြစ် လယ်မြေနှင့် CF သစ်တောများကို ရွာ၏ အရှေ့၊မြောက်၊တောင်ဘက်တွင် ဝန်းရံလျက်တွေ့ရှိရပါသည်။

လူမှုရေးပြမြေပုံ

ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ(၄၄)လုံး၊ အိမ်ထောင်စု(၅၃)စု ရှိပြီး ဈေးဆိုင်(၂)ဆိုင်၊ ငါးပုစွန်အဝယ်ခိုင်(၁) ခိုင်၊ သက်ကြီးရွယ်အို(၂) အိမ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု(၂) စု ဂဏန်းခိုင်(၂) ခိုင် ရှိပါသည်။ အများစုမှာ ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများဖြစ်ကြပြီး လယ်လုပ်ကိုင်သူ (၄)ဦးသာရှိပါသည်။ အိမ်များမှာ အလှူရှင်မှ ပေးထားသော သွပ်မိုးထရံကာအိမ်များဖြစ်ပြီး တစ်ရွာ လုံး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုသာကိုးကွယ်သူများဖြစ်ကြပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ထိခိုက်လွယ်မှု

ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် ရေလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်သော ပင်လယ်ကမ်းခြေရွာတစ် ရွာဖြစ်သည်။ ရွာ၏ဘေးပါတ်လည်တွင် မြစ်ချောင်းများဖြင့်ဝန်းရံထားပြီး ရေလမ်းခရီးကိုသာ

အဓိကအားထား၍ သွားလာကြရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ကျရောက်လာပါက မြစ်ချောင်း နံဘေးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် ပို၍ထိခိုက်မှုပြင်းထန်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောသူများမှာ ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ နာတာရှည်ရောဂါသည်များ၊ အများဆုံးခံစားရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ရေလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်း၊ ကျေးရွာအရင်းအမြစ်များဖြစ်သော အဆောက်အဦးများ၊ ဒီရေတောများလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးနိုင်ကြောင်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုသို့ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများမှာ မှန်တိုင်းတိုက်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းများကြောင့် အများဆုံးဖြစ်ပွားခြင်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။

စဉ်	အမျိုးအမည်	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	၅ နှစ်အောက်ကလေး	၈	၁၁	၁၉
၂	သက်ကြီးရွယ်အို	၃	၅	၈
၃	ကိုယ်ဝန်ဆောင်		၂	၂
၄	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု		၂	၂

ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်မှုအုပ်စုအရင်းအမြစ်ဆွဲရာတွင် ၅ နှစ်အောက် ကလေးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောအရင်းအမြစ်ဆွဲခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုခု ကျရောက်လာပါက အများဆုံးထိခိုက်နိုင်သူများကို သိလာခြင်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန် သိရှိလာခြင်း၊ ခိုလှုံရာနေရာများသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာရန်တို့ကို သိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘေးလျော့ချရေး ကော်မတီဝင်များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များမှ လည်း မည်သို့ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မည့် အစီအစဉ် များကို သိရှိနားလည်လာ ကြပါသည်။

ရွေ့လျားသွားလာမှုသုံးသပ်ချက်

ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် ပါတ်သက်ပြီး နီးစပ်ရာကျေးရွာများ၊ မြို့များသို့ သွားလာရပါသည်။ ထိုသို့ သွားလာရာတွင် ရေလမ်းခရီးကိုသာ အားထားအသုံးပြုရပါသည်။ အဓိကသွားလာရသည့် ကျေးရွာများမှာ သိပ္ပံကုန်းကြီးကျေးရွာသို့ အသွားအပြန် (၁:၀၀)နာရီ သွားရပြီး မြောက်ဘက်တွင်တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက်တွင် ရေတွင်းဆိပ်ကျေးရွာရှိပြီး အသွားအပြန် (၂:၀၀)နာရီ သွားရပါသည်။ ကျန်းမာရေးကိစ္စနှင့် ပြင်စလူမြို့သို့ (၃:၀၀) နာရီခန့်သွားရပြီး ရွာ၏အနောက်ဘက်တွင်ရှိပါသည်။ အခြားအထွေထွေ

ကိစ္စများဖြင့် လပွတ္တာသို့ သွားလာရာတွင် အသွားအပြန် (၁၀:၀၀) နာရီခန့် ကြာပါသည်။ လမ်းခရီး သွားလာရာတွင် ရေလမ်းဖြစ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုကို အများဆုံးကြုံတွေ့ရနိုင်ပါ သည်။

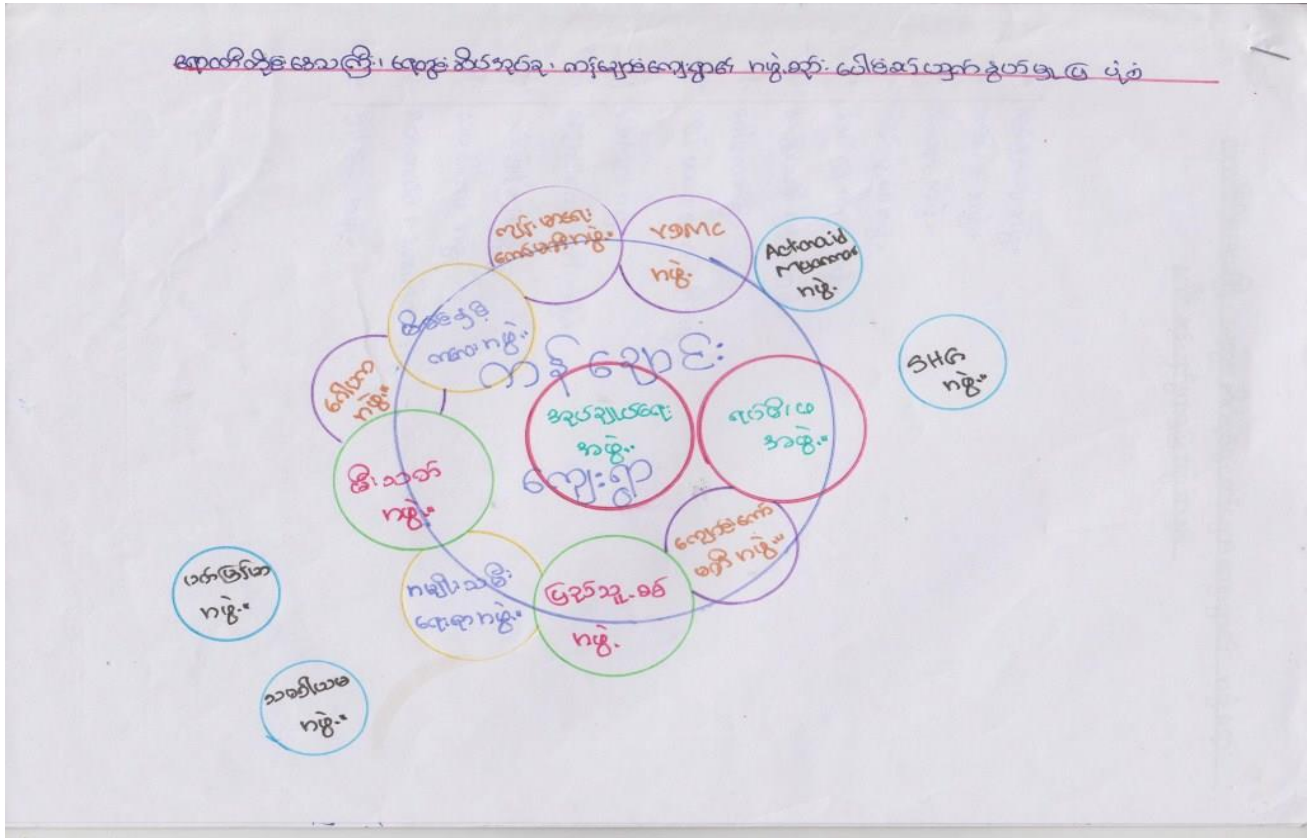
၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှု	အထောက် အကူပြုပုံ	အကျိုး သက်ရောက်မှု	ဘယ်လို ကာကွယ်မလဲ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်း
ရေလုပ်ငန်း (ကျားပိုက်၊ လှေ၊ စက်ဘောသီး၊ ကြိုး)	ပိုက်၊ လှေ၊ ဘော့သီးများသည် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ဝင်ငွေပြန်ရသည်။	ပိုက်ပျက်ပျော၊ ဘော့သီးပျော၊ ပိုက်ကွဲ၊ လှေကွဲ၊ မြုပ်	လေမိုးထန်လျှင် ပိုက်တွေ၊ ဘော့သီးတွေကို သိမ်းထားမယ်၊ အပြင်မှာ လှေတွေကို ဦးကြိုး၊ ပဲ့ကြိုးချည်ပြီး လေမိုးထန်လျှင် လုံခြုံရာမှာ သိမ်းထားမယ်။	လှေတွေကို သံလောင်းမယ်၊ ရေနံချေးသုတ်မယ်၊ သစ်အစားထည့်မယ်၊ ပိုက်များကိုဖာမယ်၊ မှန်သားကပ်မယ်၊ ပိုက်ကြိုးမကောင်းလျှင်လှဲမယ်။
လယ်လုပ်ငန်း (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ မျိုးစပါး)	လယ်မြေများကို စိုက်ပျိုးမယ်၊ မျိုးစပါးများ အနည်းငယ်ကို မိသားစုစားဝတ်နေရေးတွင် သုံး၊ ကျန်တာကို ကြိတ်ခွဲစားသောက်မယ်။	မျိုးစပါးများရေမြုပ်မယ်၊ ကျွဲ၊ နွားတွေသေနိုင်၊ တာတမံတွေကျိုး၊ ရေငန်ဝင်မယ်၊ စက်တွေရေငန်ကြောင့် သံချေးတက်ပျက်စီး	မျိုးစပါးများကို လုံခြုံသောနေရာတွင်ထားမယ်၊ ကျွဲ၊ နွားများကို ကုန်းမြင့်ရာမှာထားမယ်၊ စက်ပစ္စည်းများကို ရေငန်မရောက်သော နေရာတွင်ထားရမယ်။	စပါးကျီထဲမှာ ရေလုံ၊ လေလုံအောင်ထားမယ်၊ ကျွဲ၊ နွားများကို တင်းကုတ်နှင့်ထားမယ်၊ လယ်မြေများကို တမံမြင့်မယ်၊ စက်မှုများ ရေလုံလောက်အောင်လုပ် ပြီးထားမယ်။
ဘောက်လုပ် (ဂဏန်းထောင်၊ မြုံး၊ လှေ၊ ပေါက်တူး၊ ဓါး၊ ဂေါ်ပြား)	မြေကြီးပေါက်၊ ထင်းခုတ်၊ ဂဏန်းထောင်၊ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ဖြေရှင်းနိုင်တယ်။	ဂဏန်းလှေ၊ မြုံးများပျောနိုင်၊ ရေငန်ကြောင့် ဓါး၊ ပေါက်တူး၊ ဂေါ်ပြားကျိုးနိုင်၊ သံချေးတက်နိုင်။	ဂဏန်းထောင်မြုံးတွေကို ကြိုးချည်ပြီး အိမ်ရဲ့အမြင့်မှာထားတယ်။ လှေတွေကို မြောင်းထဲမှာတပ်ပြီး ကြိုးချည်ထားမယ်၊ ပေါက်တူး၊ ဂေါ်ပြားတွေကို စုချည်ထားမယ်။	မြုံးအကျိုးအပွဲများကို ပေါင်ထားမယ်၊ လှေတွေရေနံချေးသုတ်မယ်၊ ပေါက်တူး၊ ဂေါ်ပြားတွေကို သံချေးမတက်အောင် ရေနံချေးသုတ်ထားမယ်။
ကုန်ခြောက် (ဆန်၊ ဆီ၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်)	မိသားစုတွင်စားသုံးမယ်၊ ပိုတာကို ရွာသားများကို ပြန်လည်ရောင်းချမယ်၊ အပိုဝင်ငွေပြန်ရမယ်။	ဆန်တွရေစို၊ ကုန်ခြောက်တွေ ရေစို၊ မှိုတက်မယ်၊ ပုတ်မယ်။	ဈေးဆိုင်ရဲ့ အပေါ်ထပ်ခိုးမှာ ကုန်ခြောက်ပစ္စည်းတွေကို တင်ထားမယ်၊ ရေလုံအောင် အိတ်နှင့်ထည့်ထား မယ်။	ဈေးဆိုင်ကို လိုအပ်သလို ပြုပြင်မယ်၊ လိုအပ်တဲ့ သစ်သား၊ ဒေါက်တွေထည့်မယ်၊ ဈေးဆိုင်မြင့်မြင့်ထားပြီး ဆောက်မယ်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာကိုသုံးသပ်ရာတွင် လက်ရှိလုပ်ငန်းများမှာ ရေလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဘောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် ဈေးဆိုင်တည်ခြင်းစသည်တို့ကို အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းတွင် ၎င်းလုပ်ဖက်ကိရိယာများကိုသုံးစွဲရာတွင် အထောက်အကူပြုပုံများကို သိရှိကြပြီး၊ ဆုံးရှုံးမှုများ၊ ကာကွယ်မှုများ၊ ရေရှည်ခိုင်ခံ့အောင် ပြုလုပ်မှုများကိုလည်း ယခုလက်ရှိတွင် သိရှိထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းသည် လယ်အဓိကလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြပြီး လုပ်ဖက်ကိရိယာများမှာ ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်မြေ၊ မျိုးစပါးများကို မည်သို့အထောက်အကူပြုသည်ကိုသိရှိကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိပါက ဆုံးရှုံးနိုင်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းများ သိရှိကာ၊ ရေရှည်တည်တံ့အောင် လုပ်ဆောင်ထားပါသည်။ ဆုံးရှုံးမှုနည်းနိုင်ကြောင်းကိုလည်း သိရှိထားပါသည်။ ဘောက်လုပ်စားရာတွင်လည်း ရာသီလိုက်လုပ်ကိုင်ကြပြီး ဂဏန်းထောင်ခြင်း၊ ကာယကိုအားကိုးကာ လုပ်ကိုင်စားကြ ပါသည်။ ၎င်းသည်လည်း စားဝတ်နေရေးကျလာပါက ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး၊ ၎င်းလုပ်ဖက်ပစ္စည်းများကိုလည်း စနစ်တကျ ထားရန်လိုအပ်ပြီး ကာကွယ်မှုနည်းလမ်းများ ရေရှည်ကောင်းအောင်လုပ်ဆောင်မည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း သိရှိထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဈေးဆိုင်ရောင်းချရာတွင်လည်း ဆန်၊ ဆီ၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်တို့သည် လက်ရှိ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လာပါက အသုံးချနိုင်မှုကို သိရှိထားသည်။ ၎င်းအပြင် ထိခိုက်မှုမရှိအောင် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ကာကွယ်မှုများ ခိုင်ခံ့အောင်တည်ဆောက် ထားရှိမှုများစသဖြင့် ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာနှင့် ဆွေးနွေးရာရပ်ရွာမှ ပါဝင်မှုအားကောင်းကာ ပြင်ဆင်မှုရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ အဖွဲ့အစည်း ချိတ်ဆက်ယှက်နွယ်မှုပြသုံးသပ်ရာတွင် (၁) အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် (၂) ရပ်မိရပ်ဖ အဖွဲ့သည် ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများကို လုပ်ဆောင်ပေးနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၃) ပြည်သူ့စစ်နှင့် (၄) မီးသတ်အဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ပေးနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ (၅) မိခင်နှင့်ကလေးအဖွဲ့ (၆) အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့သည်လည်း ကျေးရွာ၏ကျန်းမာရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ကူညီပေးနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၇) ဂေါပကအဖွဲ့ (၈) ကျန်းမာရေးကော်မတီအဖွဲ့ (၉) VDMC အဖွဲ့ (၁၀) ကျောင်းကော်မတီ အဖွဲ့များသည် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ကူညီပေးနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ (၁၁) ပက်မြန်မာအဖွဲ့ (၁၂) သမဝါယမအဖွဲ့သည် ပြင်ပအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ငွေချေးခြင်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်နေကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ (၁၃) Actionaid Myanmar အဖွဲ့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် နည်းပညာပေးခြင်းကိုသာ လုပ်ဆောင်ပေးနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသမီး SHG အဖွဲ့သည် မကြာသေးခင်မှ စတင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သောကြောင့် အဖွဲ့ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုသာ လုပ်ဆောင်နေရသော အခြေအနေသာရှိနေသေးကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အဖွဲ့များ၏ အဓိကဆက်သွယ်ရမည့် သူများမှာ -

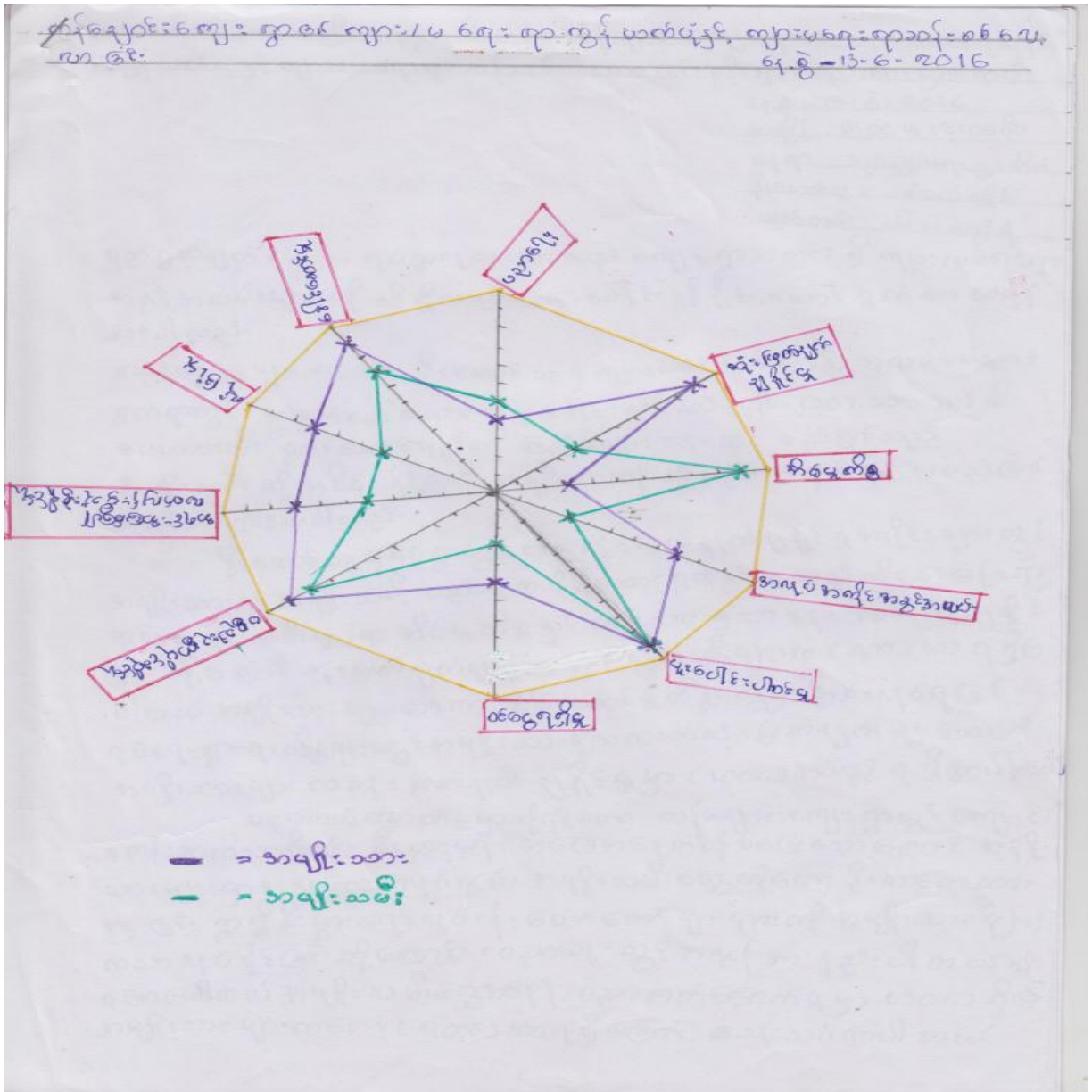
- ၁။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ - ဦးမြင့်ဇော်
- ၂။ ရပ်မိ/ဖအဖွဲ့ - ဦးထွေးကြည်
- ၃။ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ - ဦးဌေးလွင်
- ၄။ မီးသတ်အဖွဲ့ - ဦးသန့်ဇင်အောင်
- ၅။ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့ - ဒေါ်ဇာဇာအောင်
- ၆။ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ - ဒေါ်မိချို
- ၇။ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ - ဦးဇော်မင်းထွေး
- ၈။ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ - ဦးဘိုဘ
- ၉။ ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့ - ဦးမြင့်ထွေး ၀၉၂၆၉၈၀၁၅၉
- ၁၀။ သာရေး/နာရေးအဖွဲ့ - ဦးတင်ဝင်း
- ၁၁။ လယ်သမားကော်မတီအဖွဲ့ - ဦးတင်လှ
- ၁၂။ သမ္မတအဖွဲ့ - ဦးမျိုးဝင်း
- ၁၃။ VDMC အဖွဲ့ - ဒေါ်သီတာ
- ၁၄။ SHG အဖွဲ့ - ဦးဇေယျာလင်း
- ၁၅။ ဘာသာရေးအဖွဲ့ - ဦးခင်ထွဋ် ၀၉၄၅၀၈၅၆၇၉၂
- ၁၆။ ပတ်မြန်မာအဖွဲ့ - ဒေါ်အေးစိုး
- ၁၇။ Actioraid Myanmar - ဦးသန်းထိုက်အောင် ၀၉၂၆၄၈၃၈၆၉၉

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

၁	ပါဝင်သောအဖွဲ့များ	အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်များ
၂	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ခြင်း
၃	ပြည်သူ့စစ်	ကျေးရွာအတွင်း လုံခြုံရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။
၄	မီးသတ်	ကျေးရွာ၌ မီးဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်း၊ မီးချိတ်၊ မီးကတ်၊ ရေအိတ်၊ သဲအိတ်များ ထားရှိရန် နှိုးဆော်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခြင်း။
၅	မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း
၆	အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ ဧပူလူမှုရေး ပြဿနာများဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး ကိစ္စများတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

၇	ကျန်းမာရေးရာအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင်းရှိကလေးများကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းလုပ်ငန်းများကိုယ်ဝန်ဆောင်များကလေးမီးဖွားရန်ဆေးရုံနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း။
၈	ဘာသာရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်း၌ပြုလုပ်လေ့ရှိသောဘာသာရေးပွဲများ၊ဘာသာရေးသက်ဆိုင်သည့်လုပ်ငန်းများ၊သာရေးနာရေးကိစ္စရပ်များတွင်ဦးဆောင်ပါဝင်ကြခြင်း။
၉	ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့	စာသင်ကျောင်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ပညာရေးအတွက်ရန်ပုံငွေများရှာဖွေခြင်း၊ကျောင်းသားမိဘများနှင့်ပူးပေါင်းပြီးပညာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း
၁၀	လယ်သမားအဖွဲ့	မိမိလယ်လုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကလုပ်ကိုင်ပြီးကျေးရွာတွင်းရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊သာရေး၊နာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ငွေကြေးများကူညီထည့်ဝင်ပေးခြင်း
၁၁	သမ္မတအဖွဲ့	ကျေးရွာရှိရေလုပ်ငန်းသမားအနည်းငယ်ကိုသာငွေချေးပေးပြီးကျေးရွာတွင်းလုပ်ဆောင်မှုများမရှိသေးပါ။
၁၂	VDMCအဖွဲ့	ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းများ၊ဘေးအန္တရာယ် မထိခိုက်စေရန်သတင်းပေးခြင်း၊ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဦးဆောင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း
၁၃	SHG အဖွဲ့	ငွေစု၊ငွေချေးလုပ်ငန်းများကိုပုံမှန်လုပ်ကိုင်ကြပြီးကျေးရွာအတွင်း၌လုပ်ဆောင်မှုများမရှိသေးပါ။
၁၄	Pact Myanmarအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်းရှိရွာသူရွာသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက်ငွေချေးပေးခြင်း။
၁၅	Actionaid Myanmar အဖွဲ့	နည်းပညာအထောက်အကူပြုသင်တန်းများပေးခြင်း၊အမျိုးသမီးငွေစုငွေချေးသင်တန်းများ၊စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းများ၊တနိုင်တပိုင်အိမ်ခြံသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ပေးခြင်း.....

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ ၏ ကျား/မရေးရာ အခွင့်အလမ်းများဆိုင်ရာသုံးသပ်ရာတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသား များပါဝင်ကြသော်လည်း အလွန်နည်းသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပညာရေးတွင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် အနည်းငယ်သာနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စများတွင် အစဉ်အလာအရ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် ပိုမိုလုပ်ကိုင်ခွင့်ရကြပြီး အမျိုးသားများသည် စားဝတ်နေရေးကြောင့် အားနည်းသည်ကို

တွေ့ရပါသည်။ ခေါင်းဆောင်မှုတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးအမီး အနည်းငယ်ကွာဟနေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများတွင် ပိုမိုလုပ်ကိုင်ခွင့်ရ ကြသည်။ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုတွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးအမီးတန်းတူ ပါဝင်ခွင့်ရ ကြပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် အမျိုးအမီးနှင့် အမျိုးသားတန်းတူ နည်းပါးပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ လုံခြုံမှုအပိုင်းကို သုံးသပ်ရာတွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးအမီး များထက်သွားလာလုပ်ကိုင်ရာတွင် လုံခြုံမှုရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အရင်းအမြစ်ပေါ် လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲရာတွင် အမျိုးသားများမှာ အမျိုးအမီးများထက် ပိုမိုသုံးစွဲခွင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်း ကျေးရွာ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာ ပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု ဆိုင်ရာများကို သုံးသပ်ရာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်မှန်းဆခြင်းများ အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ကောင်းမွန်မှုအနေအထား အားနည်းနေ သေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ မတူညီသည့်အဖွဲ့များ သည် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ- နေပူပြင်းလျှင်အရိပ်ရသော အပင်အောက်တွင် နေထိုင်ခြင်း၊ အေးလျှင်အဝတ်ထူထူဝတ်၍နေထိုင်ခြင်း၊ စသည့်တို့ဖြစ်ကြ ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အစီစဉ်ရေးဆွဲထားခြင်းမရှိသည့်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး သိထားမှုများလည်း နည်းပါးကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဒေသတွင်း ရိုးရာဗဟုသုတများဖြစ်သော ဝါဆို၊ ဝါခေါင်ရေဖောင်ဖောင်၊ တော်သလင်းမိုး ကန်စင်းကျိုး၊ ချမ်းရင်စောင်ခြုံမီးကိုလှုံ၊ အိုက်ရင်ရေချိုးနှင့် တောတိုးစသည့် ဒေသတွင်း ရိုးရာဗဟုသုတများရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ဒေသဓလေ့မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းမှုမှာ ဖားရိုးကို ကြည့်ပြီး မိုးလေဝသခန့်မှန်းသည့် ဓလေ့ရှိသည်။ ဥပမာ- ဖားအရိုး၏ အရင်းတွင် အမဲစက်တွေ့လျှင် မိုးဦးကောင်းသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် အနာဂတ်ရာသီဥတုသည် ယခုဖြစ်ပေါ်နေသော ရာသီဥတုထက် ပိုမိုဆိုးရွားလာနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ - သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း၊ ရေအရင်းအမြစ်ရှားပါးလာခြင်း လိုက်ရော ညီထွေမှု အစီစဉ်တွင်ပါဝင်ကြရန် ဆန္ဒရှိကြပါသည်။ ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် တစ်ဦးလိုက် ဖြစ်စေ၊ မိသားစုလိုက်ဖြစ်စေ၊ ကျေးရွာအလိုက်ဖြစ်စေ ခြောက်သွေ့သောအစားအစာ၊ မပုပ်မသိုး သော အစားအစာများ စုဆောင်းထားသော အလေ့အထမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မုန်တိုင်းဝင် မည်ဆိုလျှင် မိမိတို့၏နေအိမ်များကို ကျားကန်ထားခြင်း၊ ကြိုးဆိုင်ထားခြင်း၊ အိမ်များကို ခိုင်ခံ့အောင် ပြုလုပ်ထားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ရောဂါဖြစ်သောအုပ်စု ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မိခင်(ကိုယ်ဝန်ဆောင်)များကို ကျေးရွာရှိ

လူများက နားလည်အောင်ပြောပြပြီး ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းပေးထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ရာသီဥတုလွန်ကဲ၍ အပူပြင်းလျှင် မိမိတို့၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သော ဂဏန်းခြင်းများကို စောင်ကိုရေစွတ်၍ အုပ်ထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများကို စနစ်တကျသိမ်းဆည်းထားခြင်းများ ကာကွယ်ကြသည်ကို သုံးသပ်တွေ့ရပါသည်။

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်	သူတို့ကိုမုန်တိုင်း/လွန်ကဲသည်ဖြစ်ရပ်များအကြောင်း ဘယ်လိုအသိပေးခဲ့လဲ	သူတို့ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများကိုရရှိကြသလဲ
အမျိုးသား	ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ TV များမှရရှိပါသည်။	ကျေးရွာတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဘေးလျော့ပါးရေးအဖွဲ့များမှ တဆင့်ရရှိပါသည်။ ဖုန်းများမှ တဆင့်လည်း ရရှိပါသည်။
အမျိုးသမီး	ရေဒီယို၊ TVနှင့် အမျိုးသမီးများအချင်းချင်းမှ တဆင့်ရရှိပါသည်။	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး၊ ဘေးလျော့ပါးရေး၊ SHG အမျိုးသမီးအဖွဲ့များနှင့် ဖုန်းများမှရရှိပါသည်။
ကလေး	ကျောင်းရှိဆရာ/မများမှ တဆင့်အသိပေးခဲ့ပါသည်။	မိဘများ ဆရာ/မ နှင့်ကလေးအချင်းချင်းမှ တဆင့် ရရှိကြပါသည်။
သက်ကြီးရွယ်အို	ရေဒီယို၊ မိသားစုဝင်များမှ အသိပေးခဲ့ပါသည်။	မိသားစုဝင်များ ဘေးလျော့ချရေး အဖွဲ့များမှ တဆင့် ရရှိကြပါသည်။

ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် နေထိုင်ကြသည့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများသည် သတင်းအချက်အလတ်များကို များသောအားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဘေးလျော့ချရေး၊ ဖုန်း၊ ရေဒီယိုမှ တဆင့် ရရှိကြပါသည်။ ကလေးသူငယ် များမှာ ကျောင်းတွင် ဆရာ/မ များ၏ သတင်းပေးခြင်း၊ ရပ်ကွက်အတွင်း၌ မိသားစုဝင်များ၊ ကြီးကဲသူများနှင့် ကလေးများမှ သတင်းအချက် အလတ်များရရှိကြပါသည်။

ပဋိပက္ခကိုစစ်ဆေးခြင်း

ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် နေထိုင်ကြသော ရွာသူရွာသားများအားသွေးကွဲစေသည့်အကြောင်းအရာများမရှိပါ။အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်ကျေးရွာအတွင်း ကျင်းပပြုလုပ်လေ့ရှိသော ရိုးရာပွဲတော်များ၊သာရေးနာရေးလုပ်ငန်းများတွင် အတူတကွပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြခြင်း၊ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ခွဲခြားမှုမရှိပဲ အားလုံးပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ထို့အပြင်အခက်အခဲတစ်ခုခုရှိလာပါက တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးတက်နိုင်သည့်ဘက် (ငွေကြေး၊အကြံဉာဏ်များ)မှ အကူအညီပေးခြင်းကြောင့်ပေါင်းစည်းမှုကိုပိုမို ခိုင်မာစေသည်။

ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အခြားကျေးရွာနှင့်သက်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းရွာသားအားလုံးကို အသိပေးလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ကျား၊မ မခွဲခြားပဲအားလုံးအတူတကွပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်တိုက်တွန်းခြင်းဖြင့်လည်းရွာသားများ၏ပေါင်းစည်းမှုပိုပြီးအာကောင်းလာစေပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင့်ရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များ	လက်ကျိုး၊ ရေနစ်၊ ခေါင်းကွဲ (ဝမ်းနည်းတယ်၊ စိတ်ထိခိုက်တယ်၊ အိမ်ကထွက်သွားချင်တယ်)	မိဘများက ကလေးများအား နားလည်အောင် ရှင်းပြမယ်၊ ဂရုစိုက်ရမယ်
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	မိဘတွေ စကားများရန်ဖြစ်တာ စိတ်ထိခိုက်မယ်၊ ရှက်တယ်၊ ကြောက်တယ်၊ အိမ်မှာမနေချင်	မိဘတွေက စကားအပြောအဆို၊ အမှုအကျင့်များကို ပြင်ရမယ်(ကလေးများရှေ့တွင်)၊ ကလေးများကို ဂရုစိုက်ရမယ်
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်ခွင့်မရှိခြင်း၊ အိမ်မှာပါဝင်ခွင့် ပြောဆိုခွင့်နည်း (စိတ်ဆိုး၊ ဝမ်းနည်းတယ်၊ စိတ်ကောက်တယ်)	ပါဝင်ခွင့်ပေးမယ်၊ နားလည်သဘောပေါက်အောင် ပြောပြမယ်
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲ များ	ကျောင်းတက်ချင်စိတ်မရှိဘူး၊ ခိုးမယ် လုမယ်၊ ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ချင်တယ်၊ (စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပျက်စီးမယ်)	မိဘတွေအချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမယ်၊ နည်းလည်အောင် ဆုံးမအားပေးရမယ်

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	နေမကောင်းဖြစ်နိုင်၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့၊ အနာပေါက်၊ အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရတယ်၊ ပညာရေးတွေနှောင့်နှေးမယ်	မိဘတွေ ဂရုစိုက်ရမယ်၊ တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းမှုကို လုပ်ဆောင်ပေးရမယ်
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	စီးပွားရေးအဆင်မပြေလို့ ကျောင်းမတက်ရတာ (စိတ်အားငယ်တယ်၊ ဝမ်းနည်းတယ်) စာမတတ်	ရပ်ရွာလူထုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရမယ်၊ ကူညီပံ့ပိုးပေးရမယ်
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ဒဏ်ရာရတာ၊ အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်ခြင်း၊ အားငယ်၊ ကြောက်တယ်	လုံခြုံရာနေရာကို ပို့ပေးရမယ်၊ ခိုလှုံရာနေရာကို ပြသထား၊ သတိပေးထားရမယ်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးအပေါ် သက်ရောက်မှုပြဇယားတွင် ဆွေးနွေးချက်များအရ ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲများဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်များဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများစွာ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များမှ ကလေးများဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်ကတော့ လက်ကျိုး၊ ရေနစ်၊ ခေါင်းကွဲခြင်းနှင့် အကျိုးဆက်ကတော့ ဝမ်းနည်းစိတ်ထိခိုက်ခြင်း ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းတွေကတော့ မိဘများက ကလေးများအား နားလည်အောင်ရှင်းပြရန် လိုအပ်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များမှ ကလေးများဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်ကတော့ မိဘတွေစကားများပြီး ရန်ဖြစ်တာကြောင့်ဖြစ်ပြီး အကျိုးဆက်ကတော့ စိတ်ထိခိုက်မယ်၊ ရှက်တယ်၊ ကြောက်တယ်၊ အိမ်မှာမနေချင်တဲ့အထိ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းတွေကတော့ ကလေးတွေရှေ့မှာ မိဘတွေစကားပြောဆင်ခြင်ရမယ်။ ကလေးတွေကို ဂရုစိုက်ရမှာဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ရပ်ရေးရွာရေးပါဝင်မှုတွင် ကလေးများအား အစည်းအဝေးပွဲများသို့ အလာမခံခြင်းများကိုလဲ သုံးသပ်တွေ့ရှိရပြီး နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်အနေနဲ့တော့ ကလေးတွေ စိတ်ဆိုးမယ် စိတ်မကောင်းဖြစ်မယ်ဆိုတာကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းတွေအနေနဲ့ တော့ မိဘတွေကကလေးများကို နားလည်းအောင်ပြောပြရမယ်။ ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများကြောင့် ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ချင်စိတ်တွေ ဝင်လာနိုင်ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပျက်စီးနိုင်ကြောင်းကိုလည်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။ မိဘတွေအချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး နားလည်အောင်ဆုံးမအားပေးရမည့် နည်းလမ်းတွေလည်း ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ကျန်းမာရေးပြဿနာအနေနဲ့ နေမကောင်းဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ ဖြစ်နိုင်ပြီး အသက်အန္တရာယ်

စိုးရိမ်ရတဲ့အထိဖြစ်နိုင်ပြီး နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်ကတော့ ပညာရေး နှောင့်နှေးနိုင်ကြောင်းကိုလဲ တွေ့ရှိရပါသည်။ မိဘတွေအနေနဲ့ ဂရုစိုက်ပြီး တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုကို လုပ်ဆောင်ပေးသော နည်းလမ်းများကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာအနေနဲ့တော့ စီးပွားရေးအဆင်မပြေလို့ ကျောင်းမတက်ရတာ တွေကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ကလေးတွေအနေနဲ့ စာမတတ်ဖြစ်ပြီး စိတ်အားငယ်နိုင်ကြောင်းကိုလည်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းတွေကတော့ ရပ်ရွာလူထုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး ပံ့ပိုးကူညီမှုများ လုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုများကို သုံးသပ်ရာတွင် ကလေးများအသက်အန္တရာယ်အထိ ဖြစ်နိုင်ပြီး အားငယ်ခြင်း၊ ကြောက်လန့်ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် မိဘများအနေဖြင့် ခိုလှုံရာကိုပို့ပေးခြင်း၊ ပြသထားခြင်း၊ သတိပေးထားရမည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှုပုံစံကို သုံးသပ်ရာတွင်-

(၁) ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတတွင် သမိုင်းဝင်အန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသောဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုအားကို မှတ်တမ်းပြုစုထားခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်များအတွက် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများသည် တစ်ရွာလုံးနီးပါးရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်မြေပုံ၊ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမြေပုံ၊ အမြဲပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(၂) ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတွင် ရပ်ရွာလူထုများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ရေဒီယို၊ TV၊ ဖုန်းများဖြင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း၊ ရပ်ရွာလူထုများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းသော ဓလေ့များမှာ ကြက်မအော်လျှင် ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုဖြစ်နိုင်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ကို မိုးရေချိန်ကြည့်၍ စောင့်ကြည့်ခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုမှစောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် နည်းကိရိယာများမရှိခြင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော လေ့ကျင့်မှုများမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။

(၃) ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများတွင် ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံတွင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ မီးသတ်များရှိပြီး၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများရှိခြင်း၊ အဓိကတာဝန်ရှိသူများမှာ ရပ်မိရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အမြဲတန်းအဆင့်သင့်ရှိသူမရှိခြင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဇယားကို တပ်ထားခြင်းမရှိခြင်း၊ ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ မရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါ သည်။

(၄) ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်းများတွင် ရပ်ရွာလူထုမှကြိုတင်သတိပေးချက်များကို တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ AM/ FM ရေဒီယိုများ၊ ရုပ်မြင်သံကြားတွေမှ ရရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(၅) ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတွင် အန္တရာယ်ပြမြေပုံ၊ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်း ကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းမရှိခြင်းများရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင် ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်းမရှိခြင်း၊ လိုက်လျောညီထွေမှုမရှိခြင်း၊ သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက်အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲအသုံးပြုနိုင် သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင်းမရှိခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား လက်ခံမည့်ပုံစံ မရှိခြင်းတို့ကို တွေ့ရပါ သည်။

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်းတွင် သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင် တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ လူအချင်းချင်း သတင်းပေးခြင်းများဖြင့် ရယူကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(၇) ရပ်ရွာလူထုကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းတွင် ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီရှိခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျေးရွာတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို တွေ့ရပါသည်။

(၈) ရပ်ရွာလူထုကြိုတင်ပြင် ဆင်ခြင်းတွင် အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုမရှိခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်းမရှိခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေး လုပ်ငန်းများတွင် အဆင့်တိုင်းအတွက် လိုအပ်သောသတ်မှတ်ချက်များရှိခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသောထိခိုက်လွယ်သူများတွက် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လျှင် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ထားခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်းအသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုမရှိခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် အဆင့်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်မရှိခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းမရှိ ခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။

(၉) သုံးသပ်ချက်များတွင် မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ် မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒ ဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာနတို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများမရှိခြင်း၊ တာဝန်ပေးထားသူမရှိခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တုံ့ပြန်မှုများရှိခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်၊ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်း ကျေးရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်းကို သုံးသပ်ရာတွင် ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် တရားဥပဒေနှင့် အကာအကွယ်ပေးထားသော နယ်မြေနှင့်မနီးခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။

စီမံကိန်းသည် အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ ဒီရေတောအနီးတွင်ရှိခြင်းတို့ကို တွေ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တော ပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်မှုမရှိခြင်း၊ သစ်တောဆုံးရှုံးအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုမရှိခြင်း၊ တိုးတက်နေသောသစ်တော၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုမဖြစ်ခြင်း၊ အပင်မီးရှို့ခြင်းနှင့်စိုက်ပျိုးမြေသစ်များ အထွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေမှုမရှိခြင်း၊ စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသောမျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ပျက်စီးနေမှုမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ပင်လယ်နှင့် ရေနေဇီဝသက်ရှိ တွင် သက်ရောက်မှုရှိနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာ မရှိခြင်း၊ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်ဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်မရှိခြင်း၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ပျက်စီးစေမှုမရှိခြင်း၊ လူတွေ့ရဲ့သုသာန်တွေကို အနှောင့်အယှက်မပေးခြင်း၊ ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသား အမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသား တွေ့ရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေမှုမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်နေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီးမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေမှု မရှိခြင်း၊ အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစားရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများ သုံးခြင်းမရှိခြင်း၊ မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်ကို သုံးပြီးရေကိုလျော့နည်းစေမှုမရှိခြင်း၊ ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေမှုမရှိခြင်း၊ စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးပြုမှုမရှိခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေမှုမရှိခြင်း၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေမှုမရှိခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင် မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်မရှိခြင်း၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူမှုပုံစံလုံခြုံမှု စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုမဖြစ်ခြင်း၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်ခြင်း၊ ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေခြင်း၊ အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ခြင်း စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှု ကြောင့် ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရင်းအမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန် လာမည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ်	ရာသီ	ကျရောက်ခွင့်ရှိသည့်အလ	ပြင်းအား	အချိန်	သတိမပေးမီ	သတိပေးပြီး	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	ရလဒ်	အဆင့်
မုန်တိုင်း	***	*	***	***	***	***	***	***	**	၂၄	၁
ရေကြီးခြင်း	***	*	*	**	*	***	**	**	**	၁၇	၂
လေဆင်နှာမောင်း	*	***	*	***	***	-	**	**	*	၁၆	၃
မြေငလျင်	*	***	*	*	*	-	**	*	***	၁၃	၄
မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	*	*	*	**	***	*	**	*	*	၁၃	၄

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်မှာ ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် မုန်တိုင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ လေဆင်နှာမောင်း၊ မြေငလျင်၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းများကို ကြုံတွေ့ရပါသည်။ မုန်တိုင်းသည် ကန်ချောင်းကျေးရွာအတွင်းသို့ မိုးတွင်းကာလနှင့် ဆောင်းအပင်ကာလအချိန်များတွင် အများဆုံးဝင်ရောက်လေ့ရှိပါသည်။ မုန်တိုင်းဝင်ရောက်ပါက (၃) ရက်ခန့်ကြာပြီး အရှိန်အလွန်ပြင်းကာ တစ်ရွာလုံးထိခိုက်ခံစားရပါသည်။ လယ်ယာမြေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာဆုံးရှုံးခြင်း၊ လူအများသေဆုံးခြင်း ရှိပါသည်။ ၎င်းမုန်တိုင်းမဖြစ်မှီ သတိပေးချက် ရှိသော်လည်း ရွာသူ၊ ရွာသားများမှ သတိမမူကြခြင်း၊ ဖြစ်ပြီးချိန်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းမှ သတိပေးနှိုးဆော်ချက်များ အစဉ်မပြတ် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ ရေကြီးခြင်းသည် နှစ်စဉ်မဟုတ်သော်လည်း (၃) နှစ်တွင် တစ်ခါဖြစ်၍ မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်ကာ ရေသည်ပုံမှန်တဖြည်းဖြည်းတက်ရောက်ပြီး နေအိမ်များပျက်စီးသော်လည်း လူများ သေဆုံးမှု မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့သို့ရေကြီးပါက မဖြစ်မှီအချိန်တွင် ရေဒီယိုမှအသိပေးခြင်း၊ ဖြစ်ပြီးပါက ကျေးရွာရှိ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ အသိပေးမှုများရှိကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ လေဆင်နှာမောင်းတိုက်ရာတွင် (၃) နှစ်တွင် တစ်ကြိမ်သာတိုက်၍ ရွာသူ၊ ရွာသားများ၏ နေအိမ်များပျက်စီးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များသေသည်ဟု ပြောပါသည်။ လေဆင်နှာမောင်းဝင်ရောက်ပါက အချိန်အနည်းငယ်တွင်း အရှိန်ပြင်းကာ ထိခိုက်ခံရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့သို့ လေဆင်နှာမောင်းမဖြစ်ခင် ကြိုတင် သတိပေးခြင်းမရှိ၊ ဖြစ်ပြီးချိန်တွင်သာ သတိပေးခြင်းများကို တွေ့ရပါသည်။ မြေငလျင်လှုပ်ရာတွင်

သုံးရာသီတစ်လုံးလှုပ်ပြီး တစ်ကြိမ်သာပြင်းထန်စွာလှုပ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ရွာသူ ရွာသားများ၏ အသက်အိုးအိမ်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ မြေလျင် မဖြစ်ခင် ကြိုတင်သတိပေးမှုများမရှိခြင်း၊ ဖြစ်ပြီးချိန်မှသာလျှင် သတိပေးမှုများကို တွေ့ရပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် မိုးကြိုးပစ်ခြင်းသည် အရှိန်ပြင်းစွာ တိုက်သည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ မိုးကြိုးပစ်ရာတွင် အိမ်ရှိ TV၊ အောက်စက်များ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကန်ချောင်း ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် (၅) ခုရှိသည့်အနက် မုန်တိုင်းဒဏ် ကို အများဆုံးခံရပြီး ၎င်း မုန်တိုင်းဒဏ်သည် ပြင်းထန်မှုအများဆုံးနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအများဆုံးတွေ့ရသည်ဟု သုံးသပ်ရပါ သည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက် ရောက်မှု	ရေကြီး	အပူရှိန်ပြင်း	တိရစ္ဆာန်များရောဂါ ဝင်	ရ မှတ်	အ ဆင့်
၁	ရေကြီး		ရေကြီး	ရေကြီး	၂	
၂	အပူရှိန်ပြင်း			အပူရှိန်ပြင်း	၁	၂
၃	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဝင်			-	၀	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ခွဲခြားရာတွင် ရေကြီးခြင်း၊ အပူပြင်းခြင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဝင်ရောက်ခြင်းများကို တွေ့ရှိရပါ သည်။ သက်ရောက်မှုအနည်းအများပေါ် မူတည်ပြီး ရေကြီးခြင်းကို အဆင့် (၁)၊ အပူပြင်းခြင်းကို အဆင့် (၂) နှင့် တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဝင်ရောက်ခြင်းကို အဆင့်(၃) ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ ရေကြီးခြင်းကြောင့် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဒီရေများပုံမှန်ထက် ပို၍ဝင်ရောက်ခြင်း၊ ထိုသို့ဝင်ရောက် ခြင်းကြောင့် လမ်းများပျက်စီးခြင်း၊ သီးပင် စားပင်များ သေခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များသေကြေခြင်း၊ မြေအ န္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့ခြင်းများရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ အလုပ်မလုပ်ရခြင်း၊ လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ငါး၊ ပုစွန်၊ ဂဏန်းမြွေမြူသူများ တာကျိုးခြင်း၊ သားငါးများဆုံးရှုံး ခြင်း၊ စသည့်ဆိုးကျိုးများကို ခံစားရသည့်အတွက် အဆင့်(၁) ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အပူပြင်းခြင်း ကြောင့် ကျေးရွာတွင်နေထိုင်ကြသူများထဲမှ ကလေးနှင့် သက်ကြီးများတွင် အပူနာများ (ဝက်သက်၊ ပဲသီတာ) ပေါက်ခြင်း၊ သက်ကြီးများတွင် မူးဝေခြင်း၊ မောပန်းခြင်းများကို ခံစားကြရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ရောဂါဝင်၍ သေဆုံးကြပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်သော အချိန်မှာ မိုးကြိုကာလနှင့် မိုးနှောင်းကာလများတွင် အဖြစ်များတာတွေ့ရှိရပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များ

သေဆုံးမှုကြောင့် စီးပွားရေးအရ ထိခိုက်မှုမရှိသော်လည်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲ မှုကြောင့် ရရှိသော နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုး အဖြစ်တွေ ရှိပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

မိုးလေဝသ အချက်အလက် (ရာသီဥတု ရာဇဝင်၊မိုးလေဝသ ဗေဒ)	မကြာသေးခင် ကာလ ၁ - ၂ လ	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုး/လေခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
မုန်တိုင်း ဆူနာမီ မြေငလျင် ရေကြီးခြင်း မီးဘေး မိုးကြိုးဘေး	နေပူပြင်းခြင်း မိုးသည်းထန်စွာ ရွာ ခြင်း လေပြင်းတိုက်ခြင်း မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	မိုးသည်းထန်စွာ ရွာခြင်း လေပြင်းတိုက်ခြင်း မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	မိုးကြီးခြင်း ချောင်းရေမြင့်တက်လာခြင်း မိုးခြိမ်းခြင်း မိုးကြိုးပစ်ခြင်း	ရေကြီးခြင်းသတိပေးချက် - မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဦးစီးဌာန၏ သတင်းအချက်အလက်များအရ ဇွန်နှင့် ဇူလိုင်လများတွင် ပဲခူးတိုင်း၊ မကွေးတိုင်းတွင် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းနိုင်ခြင်း အလားအလာ များကို တွေ့ရရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခင် အတွေ့အကြုံများအရ ပဲခူး၊ မကွေးတိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မိုးရေချိန်ကြောင့် လပွတ္တာအနေ ဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် လျင်မြင်စွာ မြင့်တက်လာခြင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများရှိခဲ့ပါပြီး ပြန်မလော့မြစ် တလျှောက်တွင် ရေကြီးခြင်း၊ သစ်တောများ ပျက်စီးခြင်း စသည့် အကျိုးဆက်များရှိခဲ့ပါသည်။	အစားအစာများ စုဆောင်းခြင်း၊ အရေးကြီးစာရွက်စာတမ်း၊ ဆေးဝါးများစုဆောင်းထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများကို စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံး တိရိစ္ဆာန်များကို ဘေးလွတ်ရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း။	ရေအမှတ်ရှိ က်ခြင်း ရေဒီယို နားထောင်ခြင်း TV ၊ စလောင်း ကြည့်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို သုံးသပ်ရာတွင် ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် မုန်တိုင်း၊ ဆူနာမီ၊ မြေငလျင်၊ ရေကြီးခြင်း၊ မီးဘေး၊ မိုးကြိုးစသော လူလုပ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် များရှိပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလ (၁) လ (၂) လမှာတော့ ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် နေပူပြင်းခြင်း၊ မိုးသည်းထန်စွာရွာခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှုမှာတော့ မိုးကြိုးပစ်နိုင်ခြင်း၊ ချောင်းရေမြင့်တက်နိုင်ခြင်း၊ မိုးခြိမ်းခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသဌာနကတော့ ရေကြီးခြင်းသတိပေးချက်အနေနဲ့ ဇွန်လနှင့်ဇူလိုင်လအတွင်း ပဲခူးတိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းမှာ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းနိုင်ခြေ အလားအလာများကို တွေ့ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခင်တွေ့အကြံအရ ပဲခူးတိုင်းနှင့် မကွေးတိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မိုးရေချိန်ကြောင့် လပွတ္တာမြို့နယ်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် လျှင်မြန်စွာမြင့်တက်ခြင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများရှိခဲ့ပါပြီး ပြန်မလော့မြစ်တစ်လျှောက်တွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးခြင်း အကျိုးဆက်များရှိခဲ့ပါသည်လို့ ကြေညာထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အနေနဲ့ အစားအစာများ စုဆောင်းထားခြင်း၊ ဆေးဝါးများစုဆောင်းထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများကို စနစ်တကျသိမ်းဆည်းထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းသုံးတိရိစ္ဆာန်များကို ကုန်းမြင့်သို့ရွှေ့ပြောင်းထားခြင်း၊ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ရွှေ့ပြောင်း ထားခြင်းများကို ပြုလုပ်ထားကြပါသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို တဆက်တည်း စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုအနေနဲ့ ရေအမှတ်ကိုတိုင်းတာခြင်း၊ ရေဒီယိုအဆက်မပြတ်နားထောင်ခြင်း၊ TV၊ စလောင်းများကို အဆက်မပြတ်စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဗဟုသုတ နည်းနေသည်ကို သုံးသပ်တွေ့ရပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

အကြောင်းအရာ	သစ်ပင်စိုက်	ရှယ်တာ	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	ဆိပ်ခံတံတား	စက်လှေ	ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးပညာ	ရမှတ်	အဆင့်
သစ်ပင်စိုက်		ရှယ်တာ	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	ဆိပ်ခံတံတား	သစ်ပင်စိုက်	ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးပညာ	၁	၆
ရှယ်တာ	X		ကျေးရွာတွင်းလမ်း	ရှယ်တာ	ဆိပ်ခံတံတား	ရှယ်တာ	ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးပညာ	၃	၄
ကျေးရွာတွင်းလမ်း	X	X	X	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	ကျေးရွာတွင်းလမ်း	၆	၁
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	X	X	X	X	ဆိပ်ခံတံတား	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးပညာ	၂	၅
ဆိပ်ခံတံတား	X	X	X	X	X	ဆိပ်ခံတံတား	ဆိပ်ခံတံတား	၅	၂
စက်လှေ	X	X	X	X	X	X	ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးပညာ	-	-
ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးပညာ	X	X	X	X	X	X		၄	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းကို သုံးသပ်ရာတွင် ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်လာလျှင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်ရန်နှင့် ဆိုးရွား လာသောရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုအပေါ်မှာ လိုက်လျောညီထွေအောင် နေထိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သော သစ်ပင်စိုက်၊ ရှယ်တာ၊ ကျေးရွာအတွင်းလမ်း၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ၊ ဆိပ်ခံတံတား၊ စက်လှေ၊ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးပညာဟူသော လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်နိုင်မည်အချက်များကို ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူက ရွာသားများအား ဆွေးနွေးရာ ရွာသားများတွင်ရှိသော ဗဟုသုတများနှင့် ဖော်ထုတ် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရာတွင် အမှတ်အများဆုံးနှင့် အဆင့် (၁) ကျေးရွာတွင်းလမ်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လမ်းသည် ကွန်ဂရစ်လမ်းဖြစ်လျှင် ခိုလှုံရာနေရာများကို အလျင်စလိုပြေးလွှားနိုင်ပါသည်။ အဆင့် (၂) ဟု သတ်မှတ်ထားသော ဆိပ်ခံတံတားရှိရာတွင် လိုင်း သင်္ဘောများ သွားလာရေး အဆင်ပြေပါသည်။ အဆင့် (၃) ရရှိသော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးပညာသည် ရွာသူ၊ ရွာသားများက ဗဟုသုတ၊ နည်းပညာတွေ ရရှိပါသည်။ အဆင့် (၄) ရသော ရှယ်တာသည် ကျေးရွာ၊ ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုး၏ ထိခိုက်မှုဒဏ်ကို အခံနိုင်ဆုံးနှင့် ကာကွယ်နိုင်ဆုံးသော အရာဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ နည်းပညာပြုလုပ်ရာတွင် မိသားစုစားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေတယ်။ နည်းပညာတွေရတယ်။ ဗဟုသုတတွေ ရရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးဆိုင်ရာတွင် သစ်ပင်စိုက်မယ်၊ နည်းပညာတွေလိုတယ်။ အဆင့် (၅) ရရှိသော စက်လှေသည် ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုဖြစ်ပါက ကြိုတင်ပြေးလွှားနိုင်ရန် ရွာသူရွာသားများ၏ အသက်အိုးအိမ်ကို ကာကွယ်နိုင်ရန်၊ စက်လှေရှိရာတွင် အလွယ်တကူမောင်းပြေးနိုင်တယ်လို့ ပြောပါသည်။ ကန်ချောင်းကျေးရွာတွင် အဆင့်လိုက်ရှိသော လုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာတွင်းဖြစ်လာလျှင် ရွာသားများ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ကြောင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးတည်နိုင်ကြောင်း ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများက ဖော်ပြထားပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

လုပ်ငန်းများ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	ရမှတ်ပေါင်း
ကျေးရွာတွင်းလမ်း	အလုပ်အနည်းငယ် ပျက်၊ အချိန်အနည်းငယ် ပေးရ	၁	-	-	-	-	၁
	ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမြန်ဆန်၊ သွားလာရအဆင်ပြေ	၃	သွားလာရလွယ်ကူသဖြင့် သာရေးနာရေး ပိုမိုဆောင်ရွက်နိုင်	၃	ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်း၊ ရေစီးရေလာကောင်း	၃	၉
ဆိပ်ခံတံတား	အလုပ်အနည်းငယ် ပျက်၊ အချိန်အနည်းငယ် ပေးရ	၁	-	-	-	-	၁
	ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရလွယ်ကူ၊ မြန်ဆန်၊ အခြားကျေးရွာသို့ ကုန်တင်ပို့မှုမြန်ဆန်၍ စီးပွားရေးကောင်း	၃	တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ကျန်းမာရေး သွားလာရလွယ်ကူ၊ ဆက်ဆံရေးကောင်း လာမည်၊ ပေါင်းသင်းမှုတိုးတက်နိုင်	၂	အလွယ်တကူသွားနိုင်	၁	၆
ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးပညာ	အလုပ်အနည်းငယ် ပျက်၊ အချိန်အနည်းငယ် ပေးရ	၁	-	-	-	-	၁
	လုပ်ဖက်ကိရိယာ၊ အရေးကြီးစာရွက်စာတမ်းနှင့် စားသောက်မှု ပစ္စည်းများ၊ ကျွဲ၊ နွားများ ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်	၂	အသက်ဆုံးရှုံးမှုနည်း၊ ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်	၂	သန့်ရှင်းမှုရှိ	၁	၅

ရှယ်တာ	အလုပ်အနည်းငယ် ပျက်၊ အချိန်အနည်းငယ် ပေးရ	၂	-	-	-	-	၂
	လုပ်ဖက်ကိရိယာ၊ ကျွဲ၊ နွား၊ စက်ပစ္စည်းများ ထိခိုက်မှုနည်းအောင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်	၃	သာရေး၊ ဘာသာရေးပွဲများ ပြုလုပ်နိုင်၊ ပညာရေး	၃	အခြားကျေးရွာ များပါ ခိုလှုံခွင့်ရ	၂	၈
စိုက်ပျိုးရေးနည်း ပညာ	အလုပ်အနည်းငယ် ပျက်၊ အချိန်အနည်းငယ် ပေးရ	၁	-	-	-	-	၁
	နည်းပညာရမည်ဆိုလျှင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စိုက်ပျိုး စားသောက်နိုင်	၂	ရရှိသောငွေကြောင့် အလှူအတန်းပြုလုပ်နိုင်၊ အခြားသူများကို ဝေငှနိုင်	၂	သန့်ရှင်းပြီး စိမ်းလန်းစိုပြေမယ်	၁	၅
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	အချိန်ပေးရ	၁	-	-	-	-	၁
	သားငါးပေါ၊ ရာသီဥတုမှန်၍ ရှာဖွေရအဆင်ပြေ၊ စီးပွားရေးကောင်းနိုင်	၂	သစ်ပင်ကြောင့် ကျန်းမာရေးကောင်း လာမည်	၂	ရေစီး၊ ရေလာကောင်း၊ လေကောင်းလေ သန့်ရှ	၂	၆

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ရေတွင်းဆိပ်အုပ်စု၊ ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ အကျိုးမြတ်ပြုဇယားကို သုံးသပ်ရာတွင် (၁) ရွာတွင်းလမ်း ပြုလုပ်ပါက ထိခိုက်မှုလျော့နည်းနိုင်ပြီး၊ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင် အပြည့်အဝ အထောက်အကူ ပြုကြောင်း၊ အကျိုးမြတ်ခံစားရနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ (၂) ဆိပ်ခံတံတားပြုလုပ်ပါက စီးပွားရေး၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု နည်းပါးနိုင်ပြီး၊ အကျိုးမြတ်အရ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု မြန်ဆန်ကာ စီးပွားရေးအထောက်အကူပြုရုံသာမက၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင်လည်း အထောက်အကူ ပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ (၃) ဘေးအန္တရာယ်နည်းပညာအားနည်းမှုကြောင့် နည်းပညာ ရရှိမယ်ဆိုပါက ထိခိုက်မှုနည်းနိုင်ပြီး လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အချိန်နည်းငယ်ပေးက အလုပ်ပျက်နိုင်ပြီး စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်နှင့် လုပ်ဖက်ကိရိယာများစွာ

ထောက်ကူပြုသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (၅) စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ ပေးမယ်ဆိုပါက ထိခိုက်မှုများစွာမရှိဘဲ၊ အကျိုးမြတ်အရလုပ်ကိုင်စားသောက်ကာ၊ ပိုလျှံ၍လည်း လျှာတန်းနိုင်သဖြင့် များစွာအထောက်အကူပြုပါသည်။ (၆) သစ်ပင်စိုက်ခြင်းကြောင့် ရပ်ရွာလူထုမှ အချိန်အနည်းငယ်သာ ပေးရနိုင်ပြီး အခြားထိခိုက်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ စီးပွားရေးတွင် သားငါး၊ ပုစွန်များစွာ ရှာဖွေနိုင်ခြင်းကြောင့် အထောက်အကူများစွာရရှိနိုင်ပြီး သစ်ပင်စိုက်ခြင်း ကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင် တွင် လေကောင်းလေသန့်ရကာ ကျန်းမာရေးကောင်းပြီး အသက်ရှင်နေထိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကိုလည်း ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသဖြင့် များစွာ အထောက်အကူပြုကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

၆။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးအန္တရာယ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းအမျိုးအစား	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာ ဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေလုပ်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
ကျေးရွာတွင်းလမ်း (လက်ရှိလမ်းမကောင်း သဖြင့် ကလေးများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊ လူကြီးများအတွက် သွားရေးလာရေးအခက်အခဲများစွာ ရှိပါသည်။)	တစ်ရွာလုံး	ကွန်ကရစ်လမ်း အကျယ် ၃ ပေ၊ အရှည် ပေ ၂၂၀၀၊ အမြင့် ၆ လက်မ	ကန်ချောင်း ကျေးရွာအတွင်း	ပညာရှင်၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပံ့ပိုးကူမည့်အဖွဲ့	၃၅ သိန်း	မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာ ဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင် ကုန်ကျစရိတ်များ နိုင်ပါသည်။	အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မှ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အထိ
ဆိပ်ခံတံတား (လက်ရှိတံတားမှာ တောင်တင်းမှုမရှိ၊ ပျက်စီးနေသည့်အတွက် ကူးသန်းသွားလာရသဖြင့် အခက်အခဲများစွာ ရှိပါသည်)	တစ်ရွာလုံးနှင့် အနီးအနားရွာများ	RC တိုင်၊ ကွန်ကရစ်ခင်း အကျယ် (၆) ပေ၊ အရှည် (၆၀)ပေ၊ အမြင့် (၁၈) ပေ	ရွာအနောက်ဘက် လက်ရှိ တံတားဟောင်းနေရာ	ဆောက်လုပ်ရေး ပညာရှင်၊ ပန်းရံသမား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထု ပူးပေါင်း၊ ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့	၅၀ သိန်း	မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာ ဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင် ကုန်ကျစရိတ်များ နိုင်ပါသည်။	ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ် - ဇူလိုင်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ်အထိ
ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနည်းပညာ (လက်ရှိရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်များအား ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းများ တွင် နည်းပညာများ အားနည်းနေခြင်းကြောင့် လိုအပ်ပါသည်)	တစ်ရွာလုံး	တက်ကျမ်းသော ပညာရှင်များ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော နည်းပညာရပ် ပညာရပ် ရွာကို ထိရောက်စွာပေးစေချင်	ကန်ချောင်း ကျေးရွာအတွင်း	ပညာရှင်၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပံ့ပိုးကူမည့်အဖွဲ့	၁၅ သိန်း	ရေထိချိန်တွင် သင်တန်းပေးပါက အလုပ်ကို ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။	မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ် တွင် ပေးပါက အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

ရှယ်တာ (လက်ရှိကျေးရွာတွင် ခိုင်ခံ့သော အဆောက်အဦး မရှိသဖြင့် လူ (၂၅၀) အတွက် လိုအပ်ပါသည်။)	တစ်ရွာလုံး	RC တိုင်၊ ကွန်ကရစ်ခင်း(၂) ထပ် အကျယ် (၆၀) ပေ ပတ်လည်၊ အမြင့် (၆၆) ပေ	ရွာလယ်ခေါ င်	ဆောက်လုပ်ရေး ပညာရှင်၊ ပန်းရံသမား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ရပ်ရွာလူထုပူးပေါ င်း၊ ပံ့ပိုးမည့် အဖွဲ့	သန်း ၁၀၀၀	မိုးတွင်းဘက်တွင် အချိန်ကြာ ဘိလပ်မြေများ ရေစိုပျက်စီးနိုင် ကုန်ကျစရိတ်များနိ င်သည်။	အောက်တို ဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ (လက်ရှိသစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးပါက နည်းလမ်း မသိပါက ဆုံးရှုံးနိုင်သဖြင့် နည်းလမ်းလိုအပ်ပါသ ည်။)	တစ်ရွာလုံး	စိုက်ပျိုးရေးပညာ ရှင်များအနေဖြင့် နည်းပညာများ ကို ရပ်ရွာလူထုကို ပေးစေချင်ပါသ ည်။	ကန်ချောင်း ကျေးရွာအ တွင်း	စိုက်ပျိုးရေးပညာ ရှင်၊ ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပံ့ပိုးကူမည့်အဖွဲ့	၁၀ သန်း	မရှိပါ	မတ်လ ၂၀၁၇ ခုနှစ်
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း (သဘာဝဘေး၊ ရေဘေး၊ မိုးဒဏ်ခံနိုင်ရန် သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးရန်လိုအပ်ပါသ ည်။)	တစ်ရွာလုံး	သစ်ပင်တစ်ပင်န င့် တစ်ပင် (၆) ပေခြားစိုက်မည်။ ရွာပတ်ဝန်းကျင် မြေ (၅) ဧက တွင် စိုက်ပျိုးမည်။	ကျေးရွာပ တ်ဝန်းကျင် တွင် စိုက်မည်	ပံ့ပိုးမည့်အဖွဲ့၊ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပံ့ပိုးကူမည့်အဖွဲ့	၁၅ သိန်း	နည်းစနစ် မကျပါက သစ်ပင်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးနိုင်သ ည်။	၂၀၁၆- ၂၀၁၇ ခုနှစ်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို သုံးသပ်ရာတွင် (၁) ရွာတွင်းလမ်းသည် လက်ရှိသွားလာရခက်ခဲခြင်း၊ လမ်းပျက်စီးမှုမှာအလွန်ဆိုးရွာမှုရှိသဖြင့် အရေးကြီးလိုအပ်ပါသည်။ (၂) ဆိပ်ခံတံတားသည်လည်း လက်ရှိတံတားမှာ ခိုင်ခံ့မှုအားနည်းကာ ပျက်စီးမှုရှိသဖြင့် သဘောကပ်ခြင်း၊ ကူးသန်းရအဆင်မပြေခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအတွက် သက်ကြီးများ ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ သွားလာရခက်ခဲသဖြင့် တံတားပြန်လည်ကောင်းမွန်ပါက ပိုမိုအဆင်ပြေကာ တစ်ရွာလုံးနှင့် အခြားရွာများအတွက် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ (၃) ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး နည်းပညာသည်လည်း လက်ရှိရွာတွင် အသိပညာပိုင်း အလွန်အားနည်းမှု ရှိပါသဖြင့် ရွာသို့နည်းပညာများရရှိပါက အသက်၊ အိုးအိမ်နှင့် လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ဆုံးရှုံးမှုနည်းစေနိုင်ပါသည်။ (၄) ရှယ်တာသည် လက်ရှိတွင် လူဦးရေ (၂၅၀) ခိုလှုံနိုင်ရာ အဆောက်အဦးမရှိပါသဖြင့် ရှယ်တာရှိပါက ခိုလှုံရာတွင် လည်းကောင်း၊ ပညာရေးအတွက်နှင့် လုပ်ဖက်ကိရိယာများ ဆုံးရှုံးမှုနည်းရန်အတွက် ရှယ်တာသည်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ (၅) စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာသည်လည်း ရပ်ရွာတွင်း နည်းပညာသိရှိမှု အားနည်းမှုများရှိကာ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာရရှိပါက ဆုံးရှုံးမှုနည်းကာ အပင်များရှင်သန်ကာ

ပတ်ဝန်းကျင်တွင်သာမက ရပ်ရွာလူထု ကိုများစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ (၆) သစ်ပင်သည် လက်ရှိရွာတွင် လုံလောက်စွာစိုက်ပျိုးထားခြင်း မရှိပါသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ကိုကြိုတင်ကာကွယ်ရန်အတွက် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်ပါသည်။ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးပါက ရာသီဥတုမှန်ကာ သား၊ ငါး ရှာဖွေရ အဆင်ပြေကာ စီးပွားရေးလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်မည် ဖြစ်ကြောင်းကို သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ကန်ချောင်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ

လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတ်ပေးစဉ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- တနင်္ဂနွေ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိပ်ကလေး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- ပုန်တိုင်းဒဏ်
- အခြား (ဖော်ပြပါ)

အုပ်ချုပ်မှု ဦးစီးဌာန _____

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်စေချ စေ့ဆော်မှု

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် မဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ
မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် မဟာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
(အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်စေချ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အမြဲပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ။ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

- ဈေးနှုန်းအတွက် စားနပ်ရိက္ခာပေးပို့နိုင်စေရန်နှင့် ဈေးကုန်စာများ အုပ်စုပေးပို့ပေးရန်
ပုံမှန်ခြေစိုက်မှုကို တွေ့ရပါသည်။

၂၆

၂။ ဝေထွက် အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ထူးနာမ်</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) များစွာ / ဘီစီ <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (စနစ်တကျဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ လိုအပ်လျှင် တစ်စွက်ပိုသုံးပါ)
---	--

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် စနစ်များသည် ဝေလေများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ
--	---

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ - သဘာဝ အန္တရာယ်များကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန် များစွာ အားပေးခြင်း၊ မြေပြိုမှု

အားနည်းချက်များ - မြေပြိုမှု အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ မေ့ထားခြင်း၊ မြေပြိုမှု

အကြံပြုချက်များ -

၃။ ထက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာအေးအန္တရာယ် ☐ အခြား များစွာ / မြေပြိုမှု 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (ဆင့်လျှင်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရှိ ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် ဝေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>
---	--

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ: ☐ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁ _____</p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အခြားအဆင့်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယာကို တပ်ထားပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ _____</p> <hr/> <hr/>
--	--

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ - ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းခြင်းများ ရှိပြီး စာပို့ပေးခြင်းများ မရှိပါ။

အကြံပြုချက်များ - ပူးပေါင်းခြင်းများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်ရန်။

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။ အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

☐ တယ်လီဖုန်း / အက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☐ လက်တိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☐ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်စာတမ်းဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ -

ဤစာသစ်ပေးချက်များကို ရှေးဦးစွာ စစ်ဆေးပြီးမှ အသုံးပြုရန်။

အားနည်းချက်များ -

၇၀၀-၈၀၀ ဖြစ်ပြီး ဤစာသစ်ပေးချက်များကို အသုံးပြုရန် အားနည်းချက်များ ရှိပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်မြေပြင်/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ စနစ်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ -

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများကို အသုံးပြုရန် အားနည်းချက်များ ရှိပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မိုးပေါင်း ပါဝင်သော အန္တရာယ်များကို အသုံးပြုရန်

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ပြန်ဝေသနည်း၊ အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် ဓာတ်ခွဲခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ခွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- ဝန်ထုပ်များအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ တာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများ တပ်ဆင်ရန် လိုအပ်နေသည့်နည်း

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း၊ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ - *ဤစာမေးပွဲပါမေးခွန်းများကို အတိအကျဖြေဆိုရန်အတွက် အထောက်အကူပြုရန်အတွက် အထူးအားပေးပါမည်။*

အားနည်းချက်များ - *၁၂၆-၁၂၆ သက်: ၆၀ ဖြစ်ပါသည်။*

အကြံပြုချက်များ -

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကြိုပြောနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့များအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြု မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်မြေ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ၊ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း။ အစားအာဟာရရင်းအား၊ သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရှာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရှာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ
 - ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံ ပစ္စည်းများ
 - ရေ
 - စွမ်းအင်
 - မီးခိုးရောင်သုံး ပစ္စည်းများ
 - အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
 - အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် တော်မတ်
 - အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သို့သော်သောဒေရီယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ ထောင်းခဲရန်
- အခြား (ရိုပါတ သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်၊

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ - *၇၄ ဘာသာရေး ဤစာမေးပွဲပါမေးခွန်းများကို အတိအကျဖြေဆိုရန်အတွက် အထူးအားပေးပါမည်။*

အကြံပြုချက်များ - *၁၀၂၄*

၈) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြေငြိမ်မှုကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် တယ်လီလ်။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း။ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ရောမွှေစွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက်၊ တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်စနစ်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် တယ်လီလ်။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အခြေအပျက်များ၊ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

မေးမြန်းစုံစမ်းသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

- ရန်ကင်းကုမ္ပဏီ၏ မြေပုံအရ စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် အားနည်းနေသည့် နေရာများကို ဖော်ပြပါ။

အကြံပြုချက်များ

သည့်။

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှူး၊ လေဝေသနှင့် လေဝေဒဗ္ဗိ၊ ပိဋကတ်၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ စစ်တမ်းကောက်ယူရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှူး၊ လေဝေသနှင့် လေဝေဒဗ္ဗိ၊ ပိဋကတ်၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မှူး၊ လေဝေသနှင့် လေဝေဒဗ္ဗိ၊ ပိဋကတ်၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တွက်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတိပေးချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

- သုံးသပ်ချက်များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အားနည်းနေသည့် နေရာများကို ဖော်ပြပါ။

အကြံပြုချက်များ

- ပိုမို သုံးသပ်ချက်များ ပိုမို ပြုလုပ်ပေးရန်

ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်ချက်များ
၁။ အားဖြစ်နိုင်စေရန် ဗဟုသုတ
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ
၄။ သတင်းများကို ထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း
၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း
၅။ ဒေသတွင်းအားအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးဖို့ခြင်း
၇။ ရပ်စဲလှထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း
၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ
၉။ သုံးသပ်ချက်များ
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့ ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု၊ ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော၊ မြန်မာ့တီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုပေးပေးခြင်း၊ စသည် ဆေးထွက်ဆေးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုအချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ၂၀၂၅

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ၊

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံရိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုဂ္ဂိုလ် (က-၂၊ ဗ-)၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၂၊ ဗ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ ခန့်ရာ - ကန်ချောင်း	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း - BRACED Project		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပြစ်ပစ်များ	၂	၅၅
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် ဧကရာဇ်များတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		၂
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	၂	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တောဖြစ်ခြင်း၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောပြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	၂	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောဖြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလှအထက်ကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။	၂	၂
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။	၂	၂
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		၂

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်စေရမည်။		၁
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပျိုးထောင်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		၂
စီမံကိန်းသည် အခြားပုလားသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေစေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ပျက်စီးစေသလား။		၃
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဝိသက်ရှိများပျက်စီးမှုကို သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		၄
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိစေသလား။		၅
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ပေါ်ပြေသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိစေသလား။		၆
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ပျက်စီးစေသလား။		၇
လူတွေရှိသူသားကောင်တွေကို အနောက်အယုတ်ပေးစေသလား။		၈
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အထောက်အပံ့၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		၉
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု အသတ်ရှင်ပုဂံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ ဖြစ်ပေါ်စေသလား။		၁၀
ဥပဒေရေးရာနှင့် ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်စေသလား။		၁၁
စီမံကိန်းသည် ရိုးသတ်မှု၊ ဓားတံမြေညှိမှု၊ ဓားတံပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		၁၂
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အထောက်အပံ့၊ အထောက်အပံ့၊ ဆူညံသံ၊ အသံ၊ အရသာ၊ ရေကာတာ၊ နံရံလှုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		၁၃
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		၁၄
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖြန့်ဖြူးမှုများကို ထုတ်လွှင့်စေသလား။		၁၅
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးစေသလား။		၁၆

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		u
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကို ထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		u
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	u	u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	u	u
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	u	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	u	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရွက် နည်းဥပဒေဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

၅၀

ပုံစံ ၁၆။ ဝင်ပစ္စည်း စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပုံစံပေးမည့် နည်းလမ်းကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ စီမံခန့်ခွဲမှု စာရင်းသည် မြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု (သို့) ဌာနတွင်းသုံးများ၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ယိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် ပုန်သည်၊ မှားသည်ပေးခြင်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီမံခန့်ခွဲမှု စာရင်းကို အသုံးပြုရုံတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ ထုဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီမံခန့်ခွဲမှု စာရင်းကို ထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စွဲမြားသူများနှင့် ဝေါင်းစည်းသူများစီမံချက်၊ ထိခိုက်ဆောင်ရွက် သူ စီမံခန့်ခွဲမှုလက်များသည်လည်း အဓိကအဖွဲ့ဝင်များတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား တယ်လီထက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ထိုရွာ သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရှိရုံရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ဝယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြစ်သဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း ထိုးထက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့ အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ရှိတ်ထက်ပိုက် နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာသဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်နိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ် သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက် ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ် ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအ စဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြခြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လိုအပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေးပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင်ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေး ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုး မှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပ ညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအ တွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်း ရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီ မှုများပေးခြင်း။
- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

လပွတ္တာမြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	ဌာနအမည်	ဌာနအကြီးအကဲအမည်	ရုံးဖုန်း (၀၄၂-)	လက်ကိုင်ဖုန်း
၁	မြို့နယ်ရဲ	ရဲမှူးဦးတင်မောင်ဌေး	၈၀၁၃၃/၁၃၄	၀၉-၂၀၀၀၈၄၆
၂	တရားရုံး	ဦးသန်းဇော်ဦး	၈၀၁၁၇	၀၉-၂၅၆၁၆၀၂၈
၃	ဥပဒေ	ဒေါ်နေခြည်ထွေး	၈၀၆၀၄	၀၉-
၄	စိုက်ပျိုးရေး	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၄၁၃	၀၉-၂၅၀၄၄၈၁၂၃
၅	မြေစာရင်း	ဦးသန်းအောင်	၈၀၁၂၇	၀၉-၂၅၀၇၅၆၄၄၉
၆	ဆည်မြောင်း	ဦးမျိုးမြင့်အောင်	၈၀၁၃၀	၀၉-၇၈၃၇၉၆၉၆၇
၇	ကုန်သွယ်မြှင့်တင်ရေး	ဦးအောင်မြင့်ဦး	၈၀၄၁၄	၀၉-၄၂၂၅၁၆၁၁၁

၈	စည်ပင်	ဦးကျော်ကျော်	၈၀၁၃၂	၀၉-၄၂၂၄၈၂၈၄၉
၉	ကုန်တင်ကုန်ချ	Dr. စိုးလှိုင်ဝင်း	၈၀၁၁၂	၀၉-၄၂၂၅၀၁၆၆၆
၁၀	ပြန်/ဆက်	ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်	၈၀၁၂၃	၀၉-၂၅၄၄၆၄၅၇၇
၁၁	စီမံကိန်း	ဒေါ်အေးအေးသန်း	၈၀၁၁၆	၀၉-၇၉၅၉၁၃၅၇၂
၁၂	သစ်တော	ချစ်သန်းထွန်း	၈၀၁၂၂	၀၉-
၁၃	ငါးလုပ်ငန်း	ဦးဇေလတ် (ဒု - ဦးစီး)	၈၀၁၂၆	၀၉-၇၈၂၀၇၁၇၀၃
၁၄	ဆောက်လုပ်ရေး	ဦးကျော်ဦး	၈၀၁၂၈	၀၉-၇၇၆၆၄၆၂၉၄
၁၅	ရေကြောင်း	ဦးမြင့်ဦး	၈၀၁၂၁	၀၉-၂၅၀၁၈၂၄၄၇
၁၆	စာတိုက်	ဒေါ်ဝေဝေ	၈၀၅၈၆	၀၉-၉၆၂၁၅၂၅၇၅
၁၇	ပညာရေး	ဒေါ်သန်းသန်းဦး	၈၀၆၀၅	၀၉-၄၂၂၄၉၂၄၄၈၂
၁၈	လဝက	ဦးကျော်စွာမိုး	၈၀၁၁၅	၀၉-၅၃၉၆၅၅၁
၁၉	ကျန်းမာရေး	ဦးကျော်နိုင်ဦး	၈၀၁၂၀	၀၉-၈၅၇၈၆၈၈
၂၀	လျှပ်စစ်	ဦးမင်းဇော်ဇော်လွင်	၈၀၀၃၂	၀၉-၂၅၁၇၇၃၀၀၅
၂၁	မီးသတ်	ဦးကျော်မျိုးမြင့်	၈၀၇၀၄	၀၉-၄၂၅၀၀၅၈၅၅
၂၂	အား/ကာ	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၀၇၈	၀၉-၇၇၇၄၇၅၈၀၀
၂၃	စိုက်/ဘဏ်	ဦးမျိုးတင့်	၈၀၁၁၃	၀၉-၇၈၈၉၅၄၆၅၉
၂၄	အခွန်	ဦးနေလင်း	၈၀၀၈၃	၀၉-၇၈၇၄၆၄၀၆၀
၂၅	ရုပ်သံ	ဦးထွန်းထွန်းဝင်း	၈၀-	၀၉-၂၅၄၄၆၀၀၅
၂၆	မိုက္ကရို	ဦးဘိုဘို	၈၀၅၈၈	၀၉-၈၅၇၈၀၀၀
၂၇	စက်မှုလယ်ယာ	ဦးတင့်ဇော်	၈၀၀၃၃	၀၉-၇၉၈၉၁၀၆၂
၂၈	သမ	ဦးညွန့်ဆွေ	၈၀၅၂၀	၀၉-
၂၉	စီး/ဘဏ်	ဦးနိုင်ဦး	၈၀၅၂၀	၀၉-၄၉၇၄၄၃၂၀
၃၀	တိုင်းရင်းဆေး	ဒေါ်ယုဝါဌေး	၈၀-	၀၉-၂၅၀၂၃၃၆၃၇
၃၁	ကျေး/ဖွဲ့	ဦးအောင်ကျော်မျိုး	၈၀၇၁၄	၀၉-၄၅၈၀၃၂၈၅၀
၃၂	ဆက်သွယ်ရေး	ဦးအုန်းကျော်	၈၀-	၀၉-၈၅၅၂၉၂၅ ၊ ၀၉-၄၂၃၀၀၁၂၄၈